

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Rudolph Erich Raspe

Biblos

Baron Munchausen'in
Olağanüstü Maceraları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

Rudolph Erich Raspe

Baron Munchausen'ın Olağanüstü Maceraları

Çeviren
Aylin Pekanık

Biblos

Özgün adı: The Surprising Adventures of Baron
Munchausen

Yazar: Rudolph Erich Raspe

Yayın tarihi: 1895

Çeviren: Aylin Pekanık

Türkçe metni gözden geçiren: Münevver Özgen

ISBN: 978-605-5960-31-5

Biblos Yayınevi Copyright © 2022

Bütün hakları saklıdır.

Basım Yeri: Yıldız Mücellit Matbaa - İstanbul

Sertifika No: 46025

1. Basım

Biblos Yayınevi

Altıparmak Cad. No: 86 BURSA

Tel: 05367092664

bibloskitap@gmail.com

1. Cilt

Önsöz

Weser Nehri kıyısındaki Hamelyn kasabası yakınında, Bodenweder kentinde doğan Baron Munnikhouson ya da Munchausen, Kral'ın Alman sömürgelerindeki eski başbakanın ve daha birçok akıllı ve ünlü kişinin de bir parçası olduğu Munchausen adlı soylu bir aileden gelir. Kendine özgü bir espri anlayışı vardır; önyargılı kişilerin mantık yoluyla sağduyuya davet edilemeyeceğini ve düşüncelerini şiddetle öne süren kişilerin dinleyenleri zorbalıkla sağduyudan vazgeçirebildiğini bildiğinden, böyle kişilerle tartışmak yerine sözü ustaca ilgisiz konulara çeker, sonra da yolculuklarını, katıldığı savaşları ve av maceralarını kendine özgü bir biçimde

anlatarak önyargı ve alışkanlık yüzünden sağduyusunu yitirmiş kişilere bunu tekrar kazandırmaya çalışır.

Bu yöntem çok başarılı olduğu için, izninizle bu öykülerden bazılarını halka sunmak ve bu öyküleri abartılı, hatta olağanüstü bulan herkesin (ki birazcık da olsa sağduyusu olan herkes böyle düşünecektir) yaşamın her yönüne, İngiltere'deki siyasi oyunlara da aynı biçimde bakmasını isteriz. Özellikle de dokunaklı konuşmalarla başlatılan, yasal çeteler, dernekler, gönüllüler ve dış güçler tarafından desteklenen *eski alışkanlıklar* ile *çarpıcı iddiaların* korkarız ki son zamanlarda bizleri kolayca kandırdığı ve Avrupa, Fransa, özellikle de Hollanda'ya maskara ettiği bu günlerde.

HALKA:

Hayatımda ilk kez maceralarımın kuşku duyulduğunu, hepsinin şaka olarak görüldüğünü duyunca, öne çıkmak ve dürüstlüğümlü kanıtlayarak adımı temize

çıkarmak için Londra Belediye Konağı'na 3 şilin ödeyerek edindiğim yeminli beyanı sizlere ekte sunuyorum.

Yıllar önce sosyal yaşamdan elimi ayağımı çekmeme karşın, gururum söz konusu olduğu için bunu yapmak zorunda kaldım; bu son baskının beni okurlarımın gözünde yükselteceğini umuyorum.

LONDRA KENTİ, İNGİLTERE ADINA:

Bizler, aşağıda imzası bulunan kişiler olarak, arkadaşımız Baron Munchausen'ın, hangi ülkede olursa olsun bütün maceralarının gerçek olduğunu resmen bildiririz. Ve, maceralarının on kat daha harika olduğu düşünülen kişiler olarak, inancı güçlü olan herkesin Baron'a tamamen güvenmesini umarız.

GÜLİVER. x SİNBAD. x ALADDİN. x

9 Kasım'da, Belediye Konağı'nda, Belediye Başkanı o sırada konakta bulunmadığı için JOHN (Kapıcı) tarafından imzalanmıştır.

Baron Munchausen'ın Olağanüstü Maceraları

Bölüm I

Baron, ilk gezilerinden birini anlatır -Fırtınanın hayret verici etkileri görülür -Seylan'a varır; olağanüstü iki rakiple savaşır ve onları yener Hollanda'ya geri döner.

Sakalım yaklaşan yetişkinliğimi haber vermeden önce, açıkçası delikanlılığın ve reşitliğin ortasındaiken, birçok konuşmada dünyayı görmeyi arzuladığımı dile getirdim; ancak eşsiz ve ilginç maceralarımı anlatırken belli olacağı gibi, babam da önemli bir gezgin olsa bile, ailem beni bundan vazgeçirmeye çalıştı. Ancak anne tarafından bir kuzenimin bana kanı ısındı. Çoğu kez

istekli bir genç olduğumu söylediler, bu yüzden merakımı gidermek istedi. Onun konuşma sanatındaki becerisi benimkinden daha etkiliydi ve babam, kuzenimin, amcasının yıllardır valilik yaptığı Seylan Adası'na yapacağı yolculuğa eşlik etmeme izin verdi.

Hollanda Krallığı Genel Meclisi'ne ait gemilerle Amsterdam'dan denize açıldık. Yolculuğumuz sırasında karşılaştığımız, anlatmaya değecek tek şey, bir fırtınanın ortaya çıkardığı olağanüstü manzaraydı. Odun ve su almak için demir attığımız bir adada fırtına, kocaman, kalın gövdeli birçok ağacı kökünden sökmüştü. Bu ağaçlardan bazıları tonlarca ağırlıkta olmalarına karşın rüzgârla öyle yükseğe savrulmuşlardı ki -en az 8 kilometre üstümüzdeydiler- havada uçan küçük kuş tüyleri gibi gözüküyorlardı. Ancak fırtına dindiği anda hepsi dik bir şekilde eski yerlerine düşüp oracıkta kök saldılar, en büyük ağaç dışında. Bu ağaç havaya uçtuğunda, dallarından birinin üstünde salatalık toplayan yaşlı bir karıkoca oturmaktaydı (yerkürenin bu kısmında

salatalık ağaçlarda yetişir). Ağaç aşağıya düşerken bu çiftin ağırlığı gövdenin dengesini bozdu ve onun yatay bir şekilde düşmesine neden oldu. Böylece ağaç adanın önderinin üstüne düşüp adamı oracıkta öldürdü. Adam, fırtınanın evini başına yıkmasından kaygılanarak evden dışarı çıkmıştı ve bu şanslı kaza olduğunda kendi bahçesinden evine geri dönüyordu. Burada şanslı kelimesini kullanmamın bir nedeni var. Bu önderin, açgözlü ve baskıcı bir tutumu vardı; adanın yerlileri onun baskıcı ve adı çıkmış cezaları yüzünden aç kalıyorlardı.

Ellerinden aldığı mallar, kilerinde çürürken, mallarını çaldığı yoksul garibanlar açlıktan zayıf düşüyorlardı. Evet, bu zorba kazayla öldü. Ancak insanlar gönül borçlarının simgesi olarak, rastlantıyla bile olsa bu zorbayı alaşağı ettikleri için salatalık toplayan çifti önderleri olarak seçtiler.

Bu inanılmaz fırtınada uğradığımız hasarı onardıktan ve yeni önder ile eşiyile vedalaştıktan sonra güzel bir rüzgârla

yolculuğumuzun hedefine doğru denize açıldık.

Yaklaşık 6 haftada Seylan'a vardık ve büyük bir dostluk, gerçek bir incelikle karşılandık. Bundan sonra yaşadığımız maceraları da eğlenceli bulacaksınız.

Seylan'a gelmemizin üstünden yaklaşık iki hafta geçmişken valinin kardeşlerinden biriyle av partisine gittim. Güçlü, atletik bir adamdı ve oranın iklimine alışkın olduğundan (çünkü yıllardır Seylan'da yaşamaktaydı), güneşin şiddetli ısısına benden daha iyi dayanıyordu; kısa yolculuğumuz sırasında ben daha sık ormanın girişindeyken o epeyce bir yol almıştı.

İlgimi çeken büyük bir göletin kıyısındaiken arkamda bir hışırtı duydum. Döndüğümde neredeyse taş kesildim (Kim kesilmezdi ki?). Karşımda bir aslan vardı ve belli ki karnını, benim iznimi bile almadan zavallı leşimle doyurmak için bana doğru yaklaşıyordu. Bu durumda ne yapılabilirdi? Düşünmeye bile zaman yoktu; tüfeğimde yalnızca bir tek av saçması vardı, yanımda

başka saçma da yoktu. Böyle güçsüz bir cephaneyle böyle bir hayvanı öldürüp öldüremeyeceğimi bilemesem bile, en azından onu yaralamayı ya da patlama sesiyle biraz korkutmayı umuyordum. Yakına gelmesini beklemeden hemen ateş ettim; ancak patlama sesi onu daha da öfkelenlendirmiş gibiydi; çünkü adımlarını sıklaştırarak bana doğru tam hız gelmeye başladı. Kaçmaya çalıştım; ancak bu, durumumu daha da kötüleştirdi; çünkü arkama döndüğüm anda ağzını açmış, neredeyse beni yemeye hazır büyük bir timsahla karşılaştım. Sağımda önceden söz ettiğim gölet, solumdaysa sonradan öğrendiğime göre, dibinde zehirli yaratıkların olduğu söylenen bir uçurum vardı. Kısacası, sonum gelmiş gibiydi. Aslan arka bacaklarının üstünde durmuş, beni kapmaya hazırlanıyordu. Korkudan istemsizce yere düştüm, aslanın benim üstümden atladığını sonradan anlayacaktım. Bir süre, hiçbir dilin anlatamayacağı bir durumda, her an dişlerini ya da pençelerini vücudumda duyumsamaya hazır yattım.

Yüzükoyun birkaç saniye bekledikten sonra şiddetli ama olağandışı, daha önce duyduğum hiçbir şeye benzemeyen bir ses duydum. Ancak size nereden geldiğini söylediğimde şaşılacak bir şey olmadığını göreceksiniz. Bir süre dinledikten sonra kafamı kaldırıp çevreye bakmayı göze aldım ve anlatılmaz bir sevinçle gördüm ki aslan, hevesle bana doğru sıçrarken tam ben düştüğümde ileri atlayarak timsahın daha önce de söylediğim gibi sonuna kadar açılmış ağzının içine düşmüştü! Aslanın başı timsahın boğazına sıkışmıştı! Ve kendilerini kurtarmaya çalışıyorlardı! Neyse ki yere düşmüş av bıçağımı buldum, aslanın kafasını bir vuruşta kestim, gövdesi ayağımın ucuna düştü! Av tüfeğimin dipçiğiyle aslanın başını timsahın boğazının içine iyice ittim. Timsah onu ne yiyebildiği ne de çıkarabildiği için boğularak öldü.

Ben iki güçlü rakibimi yendikten az sonra arkadaşım beni buldu. Ormanda ilerlerken kendisini izlemediğimi fark edince yolumu yitirdiğimi ya da başıma bir kaza geldiğini düşünerek beni aramak için geri dönmüştü.

Birbirimizi kutladıktan sonra timsahı ölçtük, on iki metre uzunluğundaydı.

Bu olağanüstü macerayı valiye anlattığımızda uşaklarını bir yük arabasıyla gönderip iki hayvanın ölüsünü de getirtti. Aslanın derisi, tüyleriyle birlikte düzgünce korunmuştu. Bu deriden tütün keseleri yapıldı. Hollanda'ya geri döndüğümde bu keseleri belediye başkanlarına armağan ettim, kendileri de karşılığında sundukları bin altını kabul etmemde ısrar ettiler.

Timsahın derisi dolduruldu; şu an Amsterdam halk müzesinde önemli bir yer tutuyor. Müzedeki sergici bu öyküyü, uygun gördüğü birkaç değişiklik yaparak izleyen herkese anlatır. Yaptığı değişikliklerin bazıları oldukça abartılı; öykülerinden birinde diyor ki, sözüm ona aslan atlayarak timsahın gövdesinin içinden geçmiş ve tam arkasından kaçmak üzereyken, başı arkada belirlediği anda Mösyö Yüce Baron (bana böyle der) aslanın başıyla birlikte timsahın kuyruğunun da doksan santimini kesmiş. Dahası, gerçeğe pek az aldırان bu adamın öyküsünde bazen timsah, kuyruğu kesildiği

anda arkasını döner, av bıçağını Mösyö'nün elinden kaparak öyle bir iştahla yutar ki bıçak kalbini delip onu anında öldürür!

Bu saygısız dolandırıcının dürüstlüğü yok sayması beni bazen korkutuyor. Bu karmaşık uydurmalarla birlikte anlatılmaları yüzünden gerçek olaylar da kuşku uyandıracak diye...

Bölüm II

Baron iyi bir nişancı olduğunu kanıtlar -Atını yitirir, bir kurt bulur -Kızacağını kurda çektirir Arkadaşlarına, dikkatlerini hak eden bir öykü anlatarak onları eğlendireceğine söz verir.

Roma'dan Rusya'ya doğru kışın ortasında yola çıktım; çünkü haklı olarak, gezginlerin Almanya, Polonya, Kurlandiya ve Livonya'nın kuzeyinde alışılmadık bir biçimde kötü olduğunu söyledikleri yolların kar ve buz sayesinde düzelmiş olacağını düşündüm. En rahat yolculuk yöntemi olduğu için atla yola çıktım. İnce giyinmişim, bu yüzden kuzeydoğuya doğru ilerledikçe kendimi daha da rahatsız hissettim. Bu sert havada ben böyle hissediyorsam, Polonya'daki kasvetli bir meydanda gördüğüm, yerde çaresiz, titreyerek, üstüne örtecek bir şeyi bile olmadan yatan yaşlı adam kim bilir nasıl hissediyordu? Zavallıya acıdım. Havanın sertliğini ben de içimde duysam bile

paltomu üzerine örttüm ve birdenbire gökten gelen, iyilikseverliğimi kutsayan bir ses duydum. Dedi ki:

“Bunun için zamanı gelince ödüllendirileceksin yavrum.”

Yoluma devam ettim, çevremi gecenin karanlığı sardı. Ortalarda bir tane bile köy yoktu. Arazi karla kaplıydı ve ben yolu bilmiyordum.

Yorgun bir durumda atımdan indim, onu da karın üstüne çıkmış sivri bir ağaç köküne benzeyen bir şeye bağladım. Güvenlik için silahlarımı kolumun altına sıkıştırıp karın üzerine yattım. O kadar deliksiz uyudum ki şafağa kadar gözümü açmadım. Uyanıp kendimi bir köyün ortasında, bir kilise bahçesinde bulduğumdaki şaşkınlığımı dile getirmek zor. Atım da ortalarda yoktu, ancak bir süre sonra yukarıdan gelen bir kişneme sesi duydum. Yukarıya bakınca gördüm ki atım, kilise kulesinin rüzgârgülüne yularından asılmıştı. Şimdi her şey açıklığa kavuşmuştu. Gece, köy karla kaplanmıştı. Hava değişince kar erimiş, ben de uyurken, eriyen karla birlikte usulca

kilisenin bahçesine inmiştim. Karanlıkta küçük bir ağacın kökü olduğunu düşünüp atımı bağladığım şeyin de kilise kulesinin haçı ya da rüzgârgülü olduğu ortaya çıkmıştı!

Hiç düşünmeden silahlarımdan birini aldım, yulara ateş ederek kopardım, atı aşağıya indirdim ve yoluma devam ettim. [Burada Baron'un biraz duyarsız davrandığı görülüyor. Bu kadar uzun süre aç kalan atına yemlik mısır vermesi gerekirdi.]

Rusya içlerine doğru ilerlerken atım beni iyi taşıdı. Ancak kış, at üstünde yolculuk etmeye çok da elverişli değildi. Bu yüzden her zaman yaptığım gibi ülkenin geleneklerine uyarak bir kızak alıp hızla St. Petersburg'a doğru sürdüm. Eastland'de mi Jugemenland'de miydi tam anımsamıyorum, iç karartıcı bir ormanın ortasında korkunç bir kurdun, yırtıcı kış açlığının verdiği hızla peşime düştüğünü fark ettim. Kısa sürede bana yetişti. Kaçma şansım yoktu. Kızağın içine dümdüz yattım ve atımın koşarak bizi kurtarmasını bekledim. Bundan hemen sonra olmasını istediğim, ancak hiç

ummadığım ve beklemediğim bir şey oldu. Kurt bana hiç aldırmadan üstümden atladı ve atın üstüne düşüp, zavallı hayvanın arkasını parçalayarak yemeye koyuldu. O da acı ve korkudan daha da hızlı koşmaya başladı. Fark edilmediğim için güvende olduğumdan kafamı kaldırdım. Dehşet içinde gördüm ki kurt, atı yiyerek hayvanın içine kadar girmişti. Bu durumdan faydalanarak kırbacımın küt tarafıyla kurda saldırdım. Bu beklenmedik saldırıdan o kadar korktu ki tüm gücüyle ileriye atladı. Atın gövdesi yere düştü; ancak koşumda onun yerini kurt almıştı, ben de durmadan onu kırbaçlamayı sürdürdüm. İkimiz de, beklentilerimizin tersine, izleyenlerin hayretli bakışları altında son hızla, güvenli bir biçimde St. Petersburg'a vardık.

Rusya'nın bu görkemli büyük şehrinin politikasını, sanatını, bilimini ve tarihini anlatarak sizi yormayacağım beyler. Evin hanımının, gelenleri her zaman bir viski kadehi ve asker selamıyla karşıladığı bu ülkenin daha görgülü yerlerinde başımdan geçen çeşitli entrikalar ve keyifli maceralarla

da başınızı ağrıtmayacağım. Onun yerine, dikkatinizi çekecek daha harika, daha soylu konularla yetineceğim: Yaratılan hayvanlar içinde en sevdiklerim olan atlar ve köpekler; dünyanın geri kalanıyla karşılaştırıldığında en çok Rusya'da bulunan tilkiler, kurtlar ve ayılar; bir adama, eski Yunanca ya da Latinceden, Fransa'nın tüm parfümleri, süsleri ve akıllı muzipliklerinden daha fazla yakışan sporlar, yiğitlikler, kahramanlık ve çeviklik içeren öyküler.

Bölüm III

Baron burnunu kapının kenarına çarpınca ortaya harika şeyler çıkar -Baron, tek bir atışla elli tane ördeği ve birçok başka kuşu avlar -Bir tilkiyi, derisini yüzene kadar kırbaçlar -Yaşlı bir domuzu kandırarak evine götürür ve bir yaban domuzunun hakkından gelir.

Orduya atanmama daha zaman vardı, bu yüzden birkaç ay boyunca zamanımı ve paramı bir beyefendiye yakışacak şekilde harcama özgürlüğüm vardı. Tahmin edersiniz ki zamanımın çoğunu şehir dışında, ormanlarla dolu kırsal alanların tadını çıkarmayı bilen cesur dostlarla geçirdim. Bu keyifli zamanları anımsayınca hep mutlu olurum, tekrar böyle maceralar yaşamak isterim. Bir sabah, yatak odamın penceresinden, çok da uzak olmayan küçük bir gölün yaban ördekleriyle dolu olduğunu gördüm. Hemen köşede duran silahımı kaptım ve bir an önce merdivenlerden inip evden çıkmaya çalışırken o kadar acele

ettim ki yüzümü kapının kenarına çarptım. Gözlerimden ateş fışkırdı, ancak amacımdan vazgeçmedim, kısa süre içinde göle yaklaşarak atış menziline girdim. Ancak, nişan alırken çakmaktaşının, çarpmanın etkisiyle silahtan düştüğünü fark ettim. Kaybedecek zaman yoktu. Gözlerimden fışkıran ateşi anımsayarak yabani kuşlara doğru nişan aldım ve yumruğumu gözümün önüne getirerek vurmaya hazırlandım. [O zamandan beri Baron'un gözlerinde ateş saklıdır ve bu anıyı anlatırken gözleri daha da aydınlanır.] Sağlam bir yumrukla gözümde tekrar ateş çıkarmayı başardım. Böylelikle silahımla ateş edebildim ve elli tane göl ördeği, yirmi tane yaban ördeği, üç çift çamur ördeği vurdum. Yiğitliğin ruhunda soğukkanlılık yatar. Asker ve denizcilerin soğukkanlılık sayesinde kendilerini zor durumlardan kurtarabilmeleri gibi, avcılar da çoğu başarılarını buna borçlulardır. Bir gün, Rusya'daki bir ormanda, değerli derisine mermiyle zarar vermenin yazık olacağı güzel, siyah bir tilkiyle karşılaştım. Tilki bir

ağaca yaklaştığı anda misket tüfeğimi çiviyle doldurdum ve o kadar kusursuz ateş ettim ki tilkiyi kürkünden ağaca çiviledim. Yanına gittim, kamamla yüzünü çapraz bir biçimde kestikten sonra derisini yüzene kadar kırbaçladım.

Rastlantı ile iyi talih, yanlışlarımızı sık sık düzeltir; bunu başıma gelen bir olaydan sonra anladım. Bir ormanın derinliklerinde koşan biri dişi biri erkek iki yaban domuzuyla karşılaştım. Ateş ettim, ıskaladım; ama öndeki erkek domuz kaçarken dişi olanın kımıldamadan, yere sabitlenmiş gibi yerinde durduğunu gördüm. Daha yakından baktığımda bunun yaşlı, kör bir domuz olduğunu, ağzıyla diğer genç domuzun kuyruğunu tutarak yolunu bulabildiğini fark ettim. Mermim ikisinin arasından geçerek genç domuzun kuyruğunu koparmıştı; ancak yaşlı domuz, kuyruğu hâlâ ağzında tutuyordu. Tabii ki kılavuzu artık onu yönlendiremediği için o da durmuştu. Böylece yaşlı domuzun hâlâ ağzında olan kuyruğun ucundan tutup hayvanı hiç zorlanmadan eve götürmeye

koyuldum. Zavallı yaşı hayvan hiç duraksamadan ya da kaygılanmadan beni izledi.

Her ne kadar yaban domuzları çetin olsalar da bunların erkekleri daha da acımasız, tehlikelidir. Ne yazık ki bunlardan birine, bir ormanın ortasında hazırlıksız yakalandım. Ne saldırabiliyordum ne de kendimi savunabiliyordum. Bir meşe ağacının arkasına saklandığım anda kızgın hayvan bana öyle bir güçle saldırdı ki uzun dişleri ağaca saplandı. Ne tekrar saldırabiliyordu ne de geri çekilebiliyordu. “İşte şimdi seni yakaladım!” diye sevinerek, kaçamasın diye yerden bulduğum bir taşla vura vura dişlerini büktüm ve ip, bir de el arabası bulmak için yakındaki bir köye gittim. Geri döndüğümde domuz hâlâ aynı yerde beni bekliyordu. Hayvanı el arabasına koyup iple güzelce bağladım ve onu sağ salım taşımayı başardım.

Bölüm IV

Baron, Saint Hubert'in geyiği hakkında derin düşüncelere dalar -Kiraz çekirdekleriyle bir geyiği vurduktan sonra ortaya harika şeyler çıkar -Bir ayıyı olağanüstü bir el becerisiyle öldürür -Ona saldıran kurdun içini dışına çıkarır -Kuduz bir köpekten kurtulur -Kuduzluk, Baron'un paltosuna musallat olur ve bütün dolabını alt üst eder.

Avcıların azizi ve koruyucusu Ermiş Hubert'i ve ormanda iki boynuzunun arasında bir haçla onun karşısına çıkan soylu geyiği duymuşsunuzdur. Dostum saydığım bu ermişe olan saygımı her yıl gösteririm; bu geyiği de kilise duvarlarındaki resimlerde ya da şövalyelerin yıldızlarındaki işlemelerde binlerce kez görmüştüm. Onurlu ve dürüst bir avcı olarak itiraf etmeliyim ki bu tür haçlı geyiklerin eskiden ya da günümüzde var olup olmadıklarını bilmiyorum. Ben yalnızca kendi gözlerimle gördüğümü anlatmak istiyorum. Bütün

mermilerimi harcadığım bir gün, tüfeğimin boş olduğunu bilirmiş gibi kaygısızca bana bakan görkemli bir geyikle karşılaştım. Aceleyle cebimdeki bir avuç kirazı yiyerek, çekirdeklerini barutla karıştırıp tüfeğime doldurdum. Geyiğe ateş ettim ve iki boynuzunun arasından, alnının ortasından vurdum. Biraz sendeledi ancak kaçmayı başardı. Birkaç yıl sonra, bir grup arkadaşla aynı ormandayken, iki boynuzunun arasından 3 metre uzunluğunda bir kiraz ağacı büyümüş soylu bir geyikle karşılaştım. Hemen önceki maceramı anımsadım ve geyiği, bana ait olduğunu düşünerek tek bir atışla alt ettim. Böylece geyiğin etinin yanı sıra, ağacın meyvelerini de elde ettim. Bunlar, hayatımda tattığım en lezzetli kirazlardı; ben de bunlardan harika bir kiraz sosu yaptım. Kim bilir? Belki de hırslı bir kutsal avcı ya da başrahip de aynı benim yaptığım gibi ermiş Hubert'in geyiğini alnından vurup oraya bir haç dikmiştir. Ne de olsa böyle kişiler geçmişte de günümüzde de her yere haç ve boynuz dikmeleriyle ünlülerdir. Ayrıca, keskin

avcılarının bile sık sık başına gelen tehlikeli ve çelişkili durumlarda insan, kendini korumak için her çareye başvurmak ve güzel bir fırsatı kaçırmak yerine her türlü yolu denemek ister. Ben de birçok kez kendimi böyle zor durumlarda buldum.

Örneğin buna ne dersiniz? Bütün bir günümü Polonya'daki bir ormanda barutumu harcayarak geçirdim. Eve dönüşte korkunç bir ayı, koskocaman açılmış ağzıyla, üstüme atlamaya hazır bir biçimde son hızla koşarak bana yetişti. Mermi ya da barut bulma umuduyla ceplerimi karıştırdım; ancak tek bulabildiğim iki tane yedek çakmaktaşıydı. Bunlardan birini tüm gücümle ayının açılmış ağzından içeri attım. Ayı acıyla kıvrılırken ben de diğer çakmaktaşını arkasından içeri atabilmeyi başardım. İki çakmaktaşı, ayının midesinde buluşup birbirlerine çarparak büyük bir patlamayla ayıyı havaya uçurdu. Bu sefer tehlikeyi sağ salim atlatmayı başarmış olsam da böyle bir şeyi tekrar denemek ya da bir ayının karşısına mermisiz çıkmak istemem.

Bu tür kavgalar ölümcül olabilir. En azılı ve tehlikeli hayvanlar, sanki bilirmiş ya da içgüdüsel olarak hissedermiş gibi, genellikle savunmasız anlarımda bana saldırdılar. Bir gün, korkunç bir kurt o kadar hızlı ve yakından saldırdı ki tek yapabildiğim, içgüdülerimi dinleyerek yumruğumu ağzından içeri sokmaktı. İşimi sağlama almak için yumruğumu boğazından aşağı doğru epeyce ittim. Ama kolumu nasıl kurtaracaktım? Bulduğum bu biçimsiz durumdan hoşnut değildim. Kurtla yüz yüzeydik ve bana hiç de hoş bakmıyordu. Kolumu geri çekersem, hayvanın bana daha büyük bir öfkeyle saldıracağını alev almış gözlerinden okuyabiliyordum. Bu yüzden, içerideki elimle kuyruğundan tuttum, bir eldivenmiş gibi içini dışına çıkardım ve gövdesini yere atıp oracıkta bıraktım.

Ancak bu çözüm, St. Petersburg'daki dar bir sokakta peşime takılan kuduz köpeğin karşısında işe yaramazdı. Tek çözümün kaçmak olduğunu fark ederek, daha rahat koşabilmek için kürk paltomu çıkarıp yere attım ve göz açıp kapayıncaya kadar evime

dönmeyi başardım. Paltomu bulması için uşağımı gönderdim, geri getirdikten sonra onu öteki giysilerimle birlikte dolabıma koydu. Ertesi gün uşağım Jack, “Aman Tanrım, kürk paltonuz kudurmuş!” diye çığlık atmaya başladı. Şaşkınlık ve korkuyla yanına koştum; neredeyse tüm giysilerimin yere fırlatılmış, paramparça edilmiş olduğunu gördüm. Zavallı adam, kürk paltomun kudurduğunu düşünmekte haklıydı. Paltomun içine saklanmış olan köpek, gözlerimin önünde kendini takım elbisemin üstüne attı ve giysiyi acımasızca savurmaya başladı.

Bölüm V

Baron, emek ve soğukkanlılığın önemini anlatır -En çok sevdiği köpeğini anımsar ve köpek, bir tavşanın peşinden koşarken hem tavşanın hem de köpeğin aynı anda nasıl yavruladığını anlatır Kont Prżobossky, Baron'a ünlü bir at armağan eder ve Baron bu atla olağanüstü kahramanlıklar sergiler.

Baylar; kıl payı kurtulduğum tüm bu olayları, soğukkanlılığım ve yoğun çabalarımla kendi çıkarıma dönüştürebildim. Herkesin bildiği gibi, bu özellikler her avcının, denizcinin ve askerin olmazsa olmazıdır. Ancak tedbirsiz davranıp, her zaman şansa güvenip gerekli becerileri geliştirmezlerse ve başarıyı garantiye alacak gerekli araçları kullanmazlarsa hata yapmış olurlar. Ben de ormanda, savaş alanında ve yarış alanında saygıyla anılabilmek için her zaman atlarımın, av köpeklerimin, tüfeklerimin ve kılıçlarımın kalitesine, bunların kullanımı ve

bakımına özen göstermişimdir. Tüm ahırlarım, köpek çiftliklerim ve cephaneliklerimle ilgili ayrıntıya girmeyeceğim. Ancak en sevdiğim dişi köpeğimden söz etmek istiyorum. Hayatımda gördüğüm en iyi köpekti. Bana yoldaşlık ettiği süre içinde yaşlansa da, öyle çok da iri olmasa da olağanüstü bir hızı vardı. Hep onunla ava çıkardım. Görseniz siz de ona hayran kalır, ava çıkarken neden hep onu yeğlediğimi anlardınız. Benimle birlikteyken o kadar çok, o kadar hızlı ve o kadar uzağa koşardı ki ayakları aşındı ve ömrünün geri kalanında bana daha küçük bir av köpeği olarak eşlik etmek zorunda kaldı.

Bir gün, olağandışı büyüklükte bir tavşanın peşinden koşan köpeğime acıdım; çünkü gebeydi. Ancak yine de olabildiğince hızlı koşmaya devam etti. At üstünde olmama karşın çok gerisinde kalıyordum. Birden, bir grup tazının sesine benzeyen bir ses duydum; ancak çok zayıf ve belirsiz bir ses olduğundan ne olduğunu anlayamadım. Köpeğime yaklaştığımda çok şaşırdım.

Koşarlarken, hem tavşan hem de köpeğim yavrulayıvermişti. Ortalık köpek ve tavşan yavrularıyla doluydu. Ancak tavşan içgüdüsel olarak koşmaya, köpeğim de kovalamaya devam etmişti. Böylece ava bir köpekle başlamışken birden kendimi altı köpek ve altı tavşan yavrusuyla buluvermiştim.

Aynı şefkat duygularını beslediğim bir başka hayvanım da paha biçilmez Litvanya atımdı. Bu ata bir rastlantı sonucu sahip oldum ve bu rastlantı, bana biniciliğimi gösterme şansı tanıdı. Kont Przobofsky'nin Litvanya'daki kır evindeydim. Beyler, ahırdan yeni gelen genç, safkan bir atı görmek için bahçeye inmişken ben de, kabul salonunda bayanlarla çay içiyordum. Birden acılı bir ses duydum. Aceleyle merdivenlerden indim ve kimsenin bu zapt edilemez ata yaklaşmaya ya da binmeye cesaret edemediğini gördüm. En yürekli biniciler bile korkudan donakalmışlardı. Herkes umutsuzca atı izlerken ben, atı gafil avlayarak bir atlayışta üstüne bindim ve usta biniciliğimle onu sakinleştirmeyi başardım.

Bayanlar bu gösteriyi rahatça izleyebilsinler diye atı, kabul salonundaki açık pencerelerin birinden atlatarak içeri girmeye zorladım. Odada birkaç kez dolandım, tempoyla yürüttüm, tırısı kaldırdım, dört nala koşturdum ve son olarak çay masasına çıkararak becerilerini ufak adımlarla göstermesini sağladım. Bayanlar bunu çok beğendiler; çünkü at çok güzel bir gösteri sergilemişti ve çay bardağı ya da tabaklardan hiçbirini kırmamıştı. Ev sahibi soylu beyefendi, gösterimi çok beğendi, her zamanki inceliğiyle bu atı kabul etmem ve yakında Kont Munich'in komutası altında Türklere karşı başlayacak olan seferde, zafer ve onur adına tam hızla sürmem için yalvardı.

Bir asker olarak cıraklığımı yaptığım bu seferin başında, bundan daha uygun bir armağan alamazdım. Aynı anda hem bir kuzuya hem de Büyük İskender'in atı Bukefalos'a benzeyen bu uysal, cesur, azılı at, bana hep bir asker ve beyefendi olarak sorumluluklarımı, genç İskender'i ve onun

savaş alanındaki hayret verici başarılarını anımsatırdı!

Çar Peter'in komutası altında Prut'ta gerçekleştirilen seferde adı lekelenen Rus ordusunun itibarını geri kazanmak da içinde olmak üzere birçok farklı nedenle sefere çıktık ve amacımıza, daha önce de söz ettiğim harika Kont Munich'in komutası altında gerçekleştirdiğimiz yorucu ve görkemli seferlerle ulaşmayı başardık.

Alçakgönüllülük, insanın önemli başarı ve zaferleri yalnızca kendisine yüklemesini engeller. Bu başarı ve zaferler genelde komutana ya da haksız bir biçimde, taburlarını ziyaret ettikleri zamanlar dışında hiç barut kokusu almamış, hiç savaş alanı görmemiş ya da düşman ordusuyla hiç karşılaşmamış kral ve kraliçelere atfedilir.

Ben de düşmanla görkemli çarpışmalarımızdan kendime pay çıkarmak istemiyorum. Hepimiz görevimizi yaptık. Görev, yurtseverlerin, askerlerin ve beyefendilerin dilinde çok anlamlı, önemli ve saygın olan; oysa başıboş dedikoducuların ve kahvehanelerde

pinekleyen politikacıların çoğunlukla küçümsediği kapsamlı bir sözcüktür. Ancak, bir süvari birliğini komutam altına alarak çıktığım bir seferde kendime özgü becerilerimi kullandığımdan, bu seferin başarısının kesinlikle yalnızca kendim ve zafere taşıdığım cesur askerler sayesinde olduğunu söyleyebilirim. Bir gün, ordunun keşif kolu olarak, Türkleri Özi kentine doğru kısırdık. Heyecanla ilerleyen Litvanya atım beni az kalsın zor bir duruma sokuyordu. Ordunun biraz ilerisinde olduğumdan düşmanların bir toz bulutu içinde bana doğru geldiğini gördüm. Ancak toz yüzünden kaç kişi olduklarını ve gerçek planlarını tam anlayamadım. Normalde önlem olarak kendimi de bir toz bulutu içine saklardım; ancak bu yöntemle ne gerekli bilgiyi edinebilecek ne de aradığım cevapları bulabilecektim. Bu yüzden, iki kanattaki askerlerime sağa ve sola dağılarak çıkarabildikleri kadar toz çıkarmalarını buyurdum. Ben de daha iyi bir görüş açısı için düşmana doğru yöneldim. Planım işe yaradı. Başlangıçta, düşman güçleri

savaşmaya başladı. Ancak bir süre sonra, iki yandan çevrelerini kuşatan birliklerden korkarak dağınık bir biçimde geri çekilmeye başladılar. İşte şimdi tüm gücümüzle saldırmanın tam zamanıydı. Düşman güçlerini tamamen dağıttık, ortalığı kasıp kavurduk; onları, çevresi duvarla örölü bir kasabaya doğru püskürtmekle kalmadık, o kasabadan da kovaladık.

Hızlı Litvanya atım sayesinde düşmanı en önden izleyebiliyordum. Düşman güçlerinin, kasabanın çıkış geçidinden kaçtığını görünce pazar alanında durup, askerlerime buluşma noktasına gelmeleri için buyruk vermenin mantıklı olacağını düşündüm. Durup çevreme baktığımda askerlerimin birini bile göremeyince ne kadar şaşırdığımı tahmin edersiniz! Başka caddeleri keşfe mi çıkmışlardı? Askerlerime ne olmuştu? O kadar da geride kalmış olamazlardı. Herhâlde yakında bana ulaşırlar diye düşünerek soluk soluğa kalmış atımı, su içmesi için pazar yerindeki bir çeşmeye götürdüm. Alışılmamış bir biçimde, suyu doymak bilmeden içiyordu.

Askerlerimi arayarak çevreme bakarken bir de ne göreyim? Zavallı atımın arka kısmı, sağrıları, ayakları yoktu, sanki ortadan ikiye kesilmiş gibi. İçtiği su, atın bir işine yarayamadan geldiği gibi arkasından çıkıyordu. Önce, böyle bir şeyin nasıl olabileceğini bir türlü anlayamadım. Ancak, kasabanın geçidine yaklaştığımda olayı çözdüm. Ben, koşan düşman güçlerinin arkasından aceleyle geçitten geçerken, yukarıdan benim fark etmediğim, altında sivri uçlu çubukların olduğu ağır kale kapısını aşağıya indirmişlerdi. Böylece atımın arka kısmı kesilivermişti. Atın bu kısmı hâlâ geçidin önünde yerde duruyordu. Normalde bu onarılamaz bir kayıp olurdu; ancak nalbandımız atın iki parçasını hâlâ sıcakken bir araya getirip, yanında getirdiği ince dallar ve defne filizleriyle dikmeyi başardı. Yara iyileşmekle kalmadı, atım muhteşem bir hayvan olduğu için filizler gövdesinde yeşerdi ve üstüme doğru bir çardak oluşturdu. Böylece, bundan sonraki her sefere atımın defne çardağının gölgesinde çıktım.

Bölüm VI

Baron savaş tutsağı olur ve köle olarak satılır - Sultan'ın arılarına bakarken arılar iki ayının saldırısına uğrar -Baron, arılardan birini kaybeder ve ayılara doğru attığı balta sekerek Ay'a uçar. Baltasını zekice bir fikirle geri alır. Geri dönerken yere düşer, düştüğü delikten çıkar -Kendisini, dar bir yolda karşılaştığı at arabasından, daha önce hiç denenmemiş ve bir daha da hiç denenmeyecek bir yöntemle kurtarır -Yoldaşının kornosu donunca ortaya harika şeyler çıkar.

Ben her zaman bu kadar başarılı biri değildim. Ne yazık ki bir gün, kalabalık bir Türk birliği tarafından yakalandım, savaş tutsağı olarak alındım ve dahası, köle olarak satıldım. [Baron, başlangıçta böyle zor bir duruma düşmüş olsa da, daha sonraki öykülerde de göreceğimiz üzere Padişah'la yakın bir dostluk kuracaktır.] Bu, beni küçük düşüren bir durum olsa da, günlük yapmam gereken iş, zor ya da yorucu olmaktansa, sıradan ve sıkıcıydı. Her sabah,

Sultan'ın arılarını çayıra götürüp, tüm gün onlara bakıp, akşam da kovanlarına geri götürmekle görevliydim. Bir akşam, arılardan birini kaybettim; onu ararken, taşıdığı balı çalmak için arıya saldıran iki ayıyla karşılaştım. Yanımda doğru düzgün bir silah yoktu. Ancak Sultan'ın tüm bahçıvan ve çiftçilerinin hep yanlarında taşıdıkları gümüş baltam vardı. Hırsız ayıları korkutmak için baltayı onlara doğru fırlattım ve arıyı kurtardım. Ancak kolumun ters açısından dolayı balta yukarı fırladı ve Ay'a ulaşana kadar yükselmeyi sürdürdü. Baltayı nasıl geri alacaktım? Aşağıya nasıl indirecektim? Böyle kara kara düşünürken, Türk fasulyelerinin çok hızlı büyüdüğünü, hayret verici boylara ulaştığını anımsadım. Hemen yere bir fasulye tohumu ekdim. Tohum filizlenip büyüdü ve sonunda hilalin uçlarından birine tutundu. Tek yapmam gereken Ay'a tırmanmaktı. Ay'a sağ salım vardım, ancak her yer parlak gümüş rengi olduğundan gümüş baltamı bulmakta zorlandım. Sonunda baltamı saman ve parçalanmış saz yığının içinde buldum. Geri

dönmeye hazırlanırken bir de ne göreyim! Fasulyem güneşin altında kurumuştı, bu yüzden aşağıya inemeyecektim. Bunu görünce hemen işe koyuldum. Bulduğum parçalanmış sazlardan, olabildiğince uzun, sağlam bir ip yaptım. Bu ipi hilalin uçlarından birine bağladım ve ipten aşağıya doğru kaymaya başladım. İpin sonuna gelince sol elimle ipe sıkıca tutundum, sağ elimdeki baltayla ipin yukarıda kalmış, artık işe yaramayan bölümünü kestim ve bu bölümü ipin öteki ucuna bağlayarak biraz daha aşağıya inmeyi başardım. Bunu sürekli tekrarlayarak ipten aşağı inmeye başladım. Ancak, ipi sürekli kesip kesip bağlamam incelmesine neden oldu ve Sultan'ın çiftliğine varmama yedi-sekiz kilometre kala ipim koptu. Yere o kadar yüksekte, öyle sert bir biçimde düştüm ki kendimi sersemlemiş ve yerin 15 metre derinine saplanmış hâlde buldum. Kendimi toparladıktan sonra tırnaklarımla çukurun duvarlarını kazıya kazıya tırmanarak yukarı çıkmayı başardım [Bu sırada Baron'un

tırnakları kırk yıldır büyümekte oldukları için çok uzundu].

Kısa zaman sonra Türklerle barışıl bir biçimde uzlaşıldı ve ben de özgürlüğüme kavuştum. Almanların, Rus kenti St. Petersburg'u kuşatması sırasında buraya gelen yeni doğmuş hükümdar, annesi, Brunswick Dükü, babası, Mareşal Munich ve başka birçok kişi, önemli bir devrim sonrasında Sibirya'ya sürülünce ben de St. Petersburg'u terk ettim. O sırada Avrupa'da alışılmamış sertlikte bir kış vardı. Sanki güneş havada donmuş gibiydi. Eve dönüşüm, ilk yola çıkışımdan çok daha zorlu oldu.

Yolculuk sırasında önden gidiyordum; kendimi dar bir yolda bulunca, arkamdan gelen yolcular da aynı yola girmesinler diye, bana eşlik eden yoldaşıma kornosunu çalarak insanlara haber vermesini söyledim. Tüm gücüyle kornosunu çalmasına karşın hiç ses çıkaramayınca şaşırdı. Aksi gibi tam da o sırada karşıdan başka bir at arabasının geldiğini gördük. İlerleyecek yer yoktu. Bu yüzden ben de arabadan indim, çok güçlü

olduğumdan arabayı tekerleklerinden tutup kafamın üstüne kaldırarak taşımayı başardım. Yolun kenarındaki iki metrelik çitin üstünden tarlaya doğru atladım (arabanın ağırlığını düşünürseniz bu çok zor bir şeydi) ve karşıdan gelen araba geçtikten sonra tekrar çitten atlayarak yola geri döndüm. Sonra, atları almak için geri gittim. Birini kafamın üstüne, birini de kolumun altına aldım; onları da aynı biçimde arabaya götürüp bağlayarak yolun sonundaki konağa doğru ilerlemeye devam ettim. Size söylemeyi unuttum ama kolumun altındaki at yaklaşık dört yaşında heyecanlı bir attı. Çitin üstünden ikinci atlayışında, bu kadar hızlı atlamamdan hoşlanmadı ve kişnemeye, çifte atmaya başladı. Ben de arka ayaklarını ceketimin cebine sıkıştırdım. Konağa vardığımızda ben ve bana eşlik eden yoldaşım dinlenmek için oturduk, o da kornosunu şöminenin yanındaki bir çiviye astı.

Birden *tiring! tiring! ting! ting!* diye bir ses duyduk. Çevremize baktığımızda yoldaşımın kornosunu neden çalamadığını

gördük. Melodileri koronun içinde donmuştu; koronun buzu ateşin yanında eridikçe melodiler de dışarı çıkmaya başlamıştı. Böylece yoldaşım, boruyu eline alıp çalmasına gerek bile kalmadan bize “Prusya Kralı’nın Marşı”, “Tepenin ve Vadinin Üzerinden” ve daha birçok sevdiğim şarkıyı çalabildi. Uzun bir süre sonra, koronun buzları tamamen eriyince bizim de bu eğlencemiz sona erdi. Ben de Rusya’daki yolculuk anılarımı burada sonlandırıyorum.

Kimi yolcular gerçekte olduğundan çok daha fazla yol kat ettiklerini söylemeye eğilimlidir. Öykülerimi dinleyen herhangi biri dürüstlüğü mü sorguluyorsa, bana olan güvensizliklerine acıyorum ve daha önce anlattığım öyküler kadar gerçek olan bir sonraki öyküme başlamadan burayı terk etmelerini rica ediyorum.

Bölüm VII

Baron, Kuzey Amerika'ya giderken başına gelen, okurların dikkatini çekecek maceralarını anlatır -Bir balina, gemideki herkese oyun oynar - Bir martı, gemicilerden birinin yaşamını kurtarır - Baron'un başı, karnına sıkışır -Baron, gemideki tehlikeli bir deliği akıllıca bir fikirle kapatır.

Yüz adet silah ve bin dört yüz asker taşıyan, birinci sınıf bir İngiliz savaş gemisiyle Portsmouth'tan Kuzey Amerika'ya doğru yola çıktım. Yolculuk boyunca anlatmaya değecek bir şey yaşanmadı, ta ki St. Laurence Nehri'nin bin iki yüz kilometre yakınına gelinceye kadar. Gemi birden inanılmaz bir şiddetle bir kayaya çarptı (en azından başta kaya olduğunu düşündük). Ancak, kurşun ağırlığı kullanarak ölçüm yaptığımızda geminin altının tamamen boş olduğunu gördük. Daha da ilginç ve anlaşılmazı, çarpışmamız o kadar şiddetliydi ki dümenimiz mahvoldu, geminin ucundaki cıvadra direği kırıldı,

geminin bütün direkleri baştan uca ikiye ayrıldı, direklerden iki tanesi de geminin bordasına savruldu. Direklerden birinin tepesinde halat toplayan zavallı bir adam gemiden on beş kilometre uzağa savrulmuştu. Neyse ki, büyük bir martının kuyruğuna tutunarak kendini kurtardı, martı da onu düştüğü yere geri taşıdı. Bütün bunların yanında, güvertenin altındaki insanlar da çarpışmanın şiddetiyle tavana yapışmışlardı. Benim başım bile karnıma sıkışmıştı, normal durumuna geri dönmesi ayları buldu. Hepimiz bu açıklanamaz karmaşa karşısında şaşkınlıkla dururken birden ortaya çıkan balinayla her şey açıklığa kavuştu. Balina, suyun dört metre derininde huzurla uyuyormuş. Gemimiz üstünden geçerken, gemi pervanesi balinanın burnunu çizmiş. Balina buna çok sinirlenmiş ve güvertenin bir bölümüne kuyruğuyla vurmuş. Tam biz bunu anladığımız sırada balina, geminin önünde sallanan çapayı ağzına alarak gemiyi sürüklemeye başladı. Saatte altmış kilometre hızla yüzerek neredeyse üç yüz kilometre

yol kat etmişken şansımıza çapanın halatı koptu ve hem çapayı hem de balınayı kaybettik. Ancak, aylar sonra Avrupa'ya geri dönerken aynı balınayı, aynı yerde, suyun yüzeyinde ölü bir biçimde yatarken bulduk. Yaklaşık sekiz yüz metre uzunluğundaydı. Bu kadar büyük bir hayvanı gemiye çıkaramayacağımız için teknelerimize binip yanına gittik. Zar zor kafasını kestiğimizde ağzının sol tarafında, dilinin altında çapamızı ve halatın yaklaşık kırk metresini bulduk. [Belki de ölüm nedeni buydu. Çünkü dilinin bu bölümü epeyce şişmiş ve iltihaplanmıştı.] Bu yolculukta başımıza gelen tek olağanüstü şey buydu. Ancak, bu olay sırasında bir şey daha oldu. Balina, gemiyi sürüklerken gemide bir delik açmıştı, su içeri o kadar hızlı doluyordu ki pompalarımız bizi batmaktan kurtaramayacaktı. Neyse ki bu deliği en önce ben fark ettim. Yaklaşık otuz santimetre çapında büyük bir delikti. Ancak birden aklıma gelen akıllıca bir fikirle gemiyi ve tayfasını kurtarmayı başardım! Deliğin üstüne oturuverdim ve marangoz gelip

gemiýi onarana kadar orada rahatça bekleyerek içeriye su girmesini engelledim. Bu öykümden sonra sizlere ailemin Hollandalı olduğunu söylersem eminim şaşırmayacaksınız [Baron'un ataları Hollanda'ya yakın bir zamanda yerleşmiştir. Baron, başka bir öyküsünde de kraliyet ailesinden gelmesiyle övünür].

Bölüm VIII

Baron, Akdeniz’de yüzer -Denizde beklenmedik biriyle karşılaşır -Yanlışlıkla karanlık ve sıcak bir yere düşer ve yaptığı gemici dansı sayesinde kurtarılır -Onu kurtaranları korkutup kıyıya geri döner.

Bir gün, Akdeniz’deki maceralarım sırasında neredeyse kaybolmak üzereydim. Bir yaz akşamı Marsilya yakınlarındaki bu güzel denizde yüzerken, ağzını kocaman açmış büyük bir balığın son hızla bana doğru yaklaştığını gördüm. Kaybedecek zaman ya da kaçacak hiçbir yer yoktu. Ben de bacaklarımı karnıma çekip kollarımı göğsümde kenetleyerek kendimi olabildiğince küçülttüm. Böylece balığın ağzından geçerek karnına inmeyi başardım. Bu rahat, sıcacık ve kapkaranlık yerde bir süre kaldıktan sonra, balığın canını acıtırsam beni karnından çıkarmak isteyeceği aklıma geldi. Balığın karnı oldukça geniş olduğundan rahatça takla

atarak, hoplayarak, dans ederek ve zıplayarak balığı rahatsız edebildim. Ancak, denediğim şeyler arasında canını en çok sıkan, yaptığım gemici dansı oldu. Bu dansa başladığım anda silkelenerek beni durdurmaya çalıştı. Ama yılmadım, dansıma devam ettim. Sonunda korkunç bir kükremeye dimdik doğrularak gövdesinin yarısını suyun üstüne çıkardı. Ama tam o sırada yakından geçen bir İtalyan ticaret gemisinin tayfası, balığı fark etti. Birkaç dakikada zıpkınla yakaladıkları balığı gemiye çıkardıkları anda konuşmalar duydum. İtalyanca bildiğimden dolayı tayfanın, yağının kalitesini bozmadan balığı nasıl keseceklerine karar vermeye çalıştıklarını anladım. Bunu duyunca, balığı keserken bana da zarar vermelerinden korktum. Balığı kesmeye önce yüzgeçlerinden ya da kuyruğundan başlayacaklarını tahmin ederek, kendimi korumak için bir düzine insanın sığacağı kadar büyük karnın tam ortasına doğru gittim. Neyse ki, balığı karnının altından kesmeye başladılar. Kesilen yerden ufak bir ışık gördüğüm anda

neredeyse boğulmak üzere olduğum bu durumdan beni kurtarmaları için bağırmaya başladım. Balığın içinden bir adamın sesini duyduktan ve çıplak bir adamın balığın karnından yürüyerek çıktığını gördükten sonra her birinin ne kadar şaşırdığını anlatmam olanaksız. Kısacası, siz beyefendilere anlattığım gibi onlara da tüm öyküyü anlattım ve onlar da hayretle dinlediler.

Biraz su içtikten sonra, üstümü temizlemek için denize atladım ve kıyıda giysilerimi bıraktığım yere kadar yüzdüm. Tahmin edebildiğim kadarıyla, yaklaşık dört buçuk saat boyunca balığın karnında kapalı kalmıştım.

Bölüm IX

Baron, Türkiye’de ve Nil Nehri’nde maceralar yaşar -İstanbul’un üstünde uçan bir balon görür; balonu vurur ve düşürür; deneyler yapan Fransız bir felsefeciyi balona bağlı hâlde bulur -Kahire’ye elçi olarak gönderilir, Nil’den geri dönerken kendini beklenmedik bir durumda bulur ve altı hafta boyunca alıkonulur.

Türklere hizmet ederken, Padişah’ın sarayı da içinde olmak üzere tüm İstanbul manzarasını görebildiğim Marmara Denizi’nde sık sık kayıkla gezerdim. Bir sabah, güzel ve huzurlu gökyüzünü hayranlıkla seyrederken, havada otuz santimetrelik bir küreye benzeyen ve altından bir şey sarkan yuvarlak bir cisim gözüme çarptı. Hemen, yanımdan hiç ayırmadığım en uzun ve büyük av tüfeğimi elime aldım. Silahı doldurdum ve cisim çok uzakta olduğundan bir şey olmayacağını bilerek öylesine ateş ettim. İkinci denememde tüfeğe daha çok barut koydum

ve bu kez vurmayı başardım. Mermi, cismin yan tarafını yırtarak onu aşağı düşürdü. İki metre önüme, içinde bir adam ve birkaç parça kızarmış koyun olan çok şık, altın kaplı bir araç düştüğünde oldukça şaşırdım. Şaşkınlığım biraz geçtikten sonra yanımdakilere, havadan gelen bu yabancı yolcuya doğru kürek çekmelerini söyledim.

Yabancıyı kayığıma çıkardım (Kendisi Fransız'dı). Birdenbire denize düştüğü için kötü bir durumdaydı, konuşamıyordu. Bir süre sonra kendine gelmeye başladı ve başından geçenleri anlattı: "Güneşin hiç batmadığı bir yerde çok uzun bir zaman geçirdiğimden dolayı tam anımsamıyorum ancak yaklaşık yedi-sekiz gün önce Birleşik Krallık'ın Cornwall bölgesindeki Land's End adlı yerden, büyük bir balonun altına bağlanmış bir araçla göğe yükseldim. Yanıma, atmosferle ilgili deneyler yapabilmek için bir de koyun aldım. Ne yazık ki ben yükseldikten on dakika sonra rüzgârın yönü değişti ve inmeyi planladığım Exeter kenti yerine denize doğru sürüklendim. Çok yüksekte olduğum için

nerede olduğumu anlayamasam da, belli ki o zamandan beri denizin üstünde yoluma devam ediyordum.

Bir süre sonra karnım o kadar acıkmaya başladı ki yapmayı planladığım ısı ve solunum deneylerinin hiçbirine odaklanamadım. Üçüncü günde, yemek için koyunu kesmek zorunda kaldım. O sırada ayın oldukça üstündeydim ve yaklaşık on altı saat sonra, güneşe kaşlarımı yakacak kadar yaklaştığımda önce koyunu yüzdüm, sonra da aracın yeterince güneş alan, yani balonun gölgesinde olmayan bir yerine koydum. Böylece güneşte iki saat içinde kızardı. O zamandan beri bu koyunu yiyerek hayatta kalıyorum.” Bunu söyledikten sonra durdu ve çevresine bakmaya başladı. Önümüzdeki yapının İstanbul Padişahı’nın sarayı olduğunu söylediğimde aşırı derecede etkilendi ve kurtarılmasaydı neler olabileceğini düşünmeye başladı: “Uçuşumun bu kadar uzun sürmesinin nedeni, yanıcı havayı dışarı çıkarmak amacıyla balondaki bir vanaya bağlanan telin çalışmamasıydı. Balonuma

ateş edip parçalamasaydınız, Muhammed gibi ben de kıyamete kadar gök ve yer arasında asılı kalırdım.”

Rus, Fransız ve İngiliz elçileri aracılığıyla tanıştığım Padişah, çok önemli ve gizli tutulması gereken bir görüşme yapmam için beni Kahire’ye gönderdi.

Kahire’ye karadan gittim ve işimi tamamladıktan sonra yanımdaki görevlileri göndererek kendi başıma geri döndüm. Hava nefisti ve ünlü Nil Nehri anlatılamayacak kadar güzeldi. Bu yüzden, İskenderiye’ye deniz yoluyla inmek için bir kayak kiraladım. Yolculuğumun üçüncü gününde nehir şaşırtıcı bir biçimde yükselmeye başladı (hepiniz Nil’in her yıl taşıdığını duymuşsunuzdur) ve ertesi gün sular tüm kente kilometrelerce yayıldı! Beşinci günde, kayığım bir şeye takıldı. Önce çalı olduğunu düşündüm, ancak hava biraz daha aydınlandığında çevremin, olgun ve mükemmel durumda badem ağaçlarıyla kaplı olduğunu gördüm. Yoldaşlarım, bir ipin ucuna demir bağlayarak denizin derinliğini ölçtüklerinde yerden en az on

sekiz metre yukarıda olduğumuzu gördüler. Ne geri dönebiliyorduk ne de ilerleyebiliyorduk. Güneşin yüksekliğinden anladığım kadarıyla saat sekiz-dokuz gibi, rüzgâr birden şiddetlendi ve kayığımızı yana doğru devirdi. Böylece kayık suyla dolmaya başladı ve battı. Ancak hepimiz (altı yetişkin adam ve iki delikanlı), dalları bizi taşıyabilecek kadar büyük badem ağacına tutunarak kendimizi kurtardık. Altı hafta ve üç gün boyunca bademlerin üstünde yaşadık. Tabii ki bolca suyumuz olduğunu söylememe bile gerek yok. Kırk ikinci gün, su yükseldiği hızla alçaldı ve kırk altıncı günde yeryüzüne doğru inmeye başlayabildik. İnerken gözlerimize bayram ettiren ilk şey, iki yüz metre aşağıya batmış kayığımızdı. Kayıktaki, kullanabileceğimiz ıslanmış her şeyi güneşte kuruttuktan ve erzakların içinden gerekli olan şeyleri aldıktan sonra geri dönmek için yola çıktık. Hesaplarımıza göre, bahçe duvarları ve çeşitli çitler üzerinden iki yüz elli kilometre sürüklenmiştik. İnce ayakkabılarla yaptığımız çok yorucu, dört günlük bir

yolculuktan sonra kıyısına doğru çekilmiş nehre varmayı başardık. Başımızdan geçen maceraları oradaki bir delikanlıya anlattık. O da bütün isteklerimizi karşıladı ve bizi kendi kayığıyla yolcu etti. Altı günde İskenderiye'ye vardık, buradan da gemiyle İstanbul'a geçtik. Padişah beni içtenlikle karşıladı ve bana sarayını gezdirdi.

Bölüm X

Baron, Cebelitarık Kuşatması sırasında eski dostu Komutan Elliot'ı ziyaret eder -İspanya'ya ait bir savaş gemisini batırır -Afrika kıyısında yaşlı bir kadını uyandırır -Düşmanın bütün savaş toplarını yok eder; Kont d'Artois'i korkutur ve onu Paris'e gönderir -Golyat'ı öldürmek için kullanılmış sapanla iki İngiliz casusunun hayatını kurtarır; kuşatmayı sona erdirir.

Cebelitarık Kuşatması sırasında, Lord Rodney'in komutası altında erzak taşıyan bir donanma birliğine katılarak, muhteşem savunma becerileriyle hiç unutulmayacak bir ün elde etmiş eski dostum Komutan Elliot'ı görmeye gittim. Özlediğim dostumla keyifli bir zaman geçirdikten sonra, birlikte askeri karargâhın durumunu ve düşman harekâtlarını incelemeye gittik. Dollond'dan aldığım mükemmel kırılmalı teleskobumla bakarak düşmanın, otuz altılık bir topla bulunduğumuz yeri vurmak üzere olduğunu gördüm. Hemen komutana haber verdim

ve o da teleskopla bakarak tahminlerimi doğruladı. Bunun üzerine, komutanın izniyle, yakındaki bir silah deposundan kırk sekizlik bir topun getirilmesini buyurdum ve topu kusursuz bir biçimde yerleştirdim (yıllarca topçuluk tekniği öğrendiğim için). Hedefimi doğru hesapladığımdan emindim.

Düşmanı izlemeyi sürdürdüm ve toplarının fitilini ateşlemek için kibrit çaktıklarını gördüğüm anda ben de bizim topumuzun ateşlenmesi buyruğunu verdim.

Ateşlenen iki top güllesi ortada buluşarak birbirlerine müthiş bir şiddetle çarptılar. Çarpışmanın etkisi inanılmazdı! Düşmanın güllesi o kadar şiddetle geri sekti ki, topu ateşleyen askerin kafasını kopararak öldürdü. Barbary sahiline doğru ilerlemeye devam ederken yolda on altı kişiye daha çarptı. Limanda yan yana duran üç geminin direklerini parçaladıktan sonra karada yaklaşık iki yüz metre ilerleyerek zavallı bir işçinin evinin çatısından içeri düştü ve ağzı açık uyuyan yaşlı bir kadının geri kalan birkaç dişini de kırdı. Gülle, kadının boğazına sıkıştı. Kocasını hemen eve gelip

gölleyi çıkarmaya çalıştı. Ancak çıkaramayacağını anlayınca bir tokmak yardımıyla midesine doğru itti. Bizim güllemizse harika bir iş çıkarmıştı. Düşmanın güllesini durdurmakla kalmayıp, tam da hesapladığım gibi, bize karşı ateşlenen topu da yerinden sökerek düşman gemisinin ambarına doğru itti ve şiddetle içeri düşen top, geminin tabanını delip geçti. Binden fazla İspanyol gemicinin ve önemli sayıda askerin bulunduğu gemi anında suyla dolup battı. Bunu yapabilmek üstün bir başarıydı. Ancak bu başarı sadece benim sayemde olmadı. Yaptığım hesap kuşkusuz çok önemliydi. Ancak planımın işlemesine şans da yardımcı oldu; çünkü sonradan öğrendiğime göre kırk sekizlik topu dolduran kişi yanlışlıkla iki kat barut koymuştu. Böyle yapmasa, beklentilerimizin ötesinde bir başarıya ulaşamazdık, özellikle düşmanın güllesini geri sektiremezdik.

Komutan, bu başarımdan dolayı beni birliğine almak istedi. Ancak bu teklifi geri çevirdim ve sadece tüm subayların katıldığı

akşam yemeğinde bana ettiği teŖekkürü kabul ettim.

Hiç kuşkusuz cesur insanlar olan İngilizlerin tarafını tuttuğum için, onlara bir kez daha yardım etmeden karargâhtan ayrılmak istemedim ve yaklaşık üç hafta sonra böyle bir fırsat karşıma çıktı. Sabaha karşı saat birde Katolik bir papaz gibi giyinerek karargâhtan çıktım, düşman hatlarını geçerek kamplarının ortasına kadar geldim. Çadırına girdiğim sırada Prens d'Artois, başkomutan ve diğerk birkaç subayla birlikte sabaha karşı bizim karargâhımıza saldırı planları yapıyordu. Girdiğim kılık beni korudu. Böylece, orada kalıp, herkes uyumaya gidene kadar anlattıkları her şeyi dinlememe izin verdiler. Nöbetçiler de dâhil olmak üzere tüm kamp, uyku tanrısı Morpheus'un kollarında uykuya daldıktan sonra ben de işe koyuldum. Kırk sekizlikten yirmi dörtlüklere kadar bütün savaş toplarını söktüm (üç yüz parçadan fazlaydılar) ve denizin on beş kilometre derinine attım. Hiç yardım almadığım için bu, yaşamımda yaptığım en zor ikinci şeydi.

(Birincisi, Baron de Tott'un anı yazılarında da söz ettiği gibi, ünlü bir Türk savaş silahıyla karşı kıyıya yüzmekti. Bu öyküyü de ileride sizlere anlatacağım.) Sonra bütün arabalarını kampın ortasına yığdım. Tekerleklerin sesinin duyulmaması için arabaları ikişer ikişer kolumun altında taşıdım. Cebelitarık Dağı kadar yüksek olan araba yığını, çok yüce bir görüntü yaratmıştı. Kibritimi, yerden beş metre yukarıda (Mağriplilerin, İspanya'yı işgal ettiklerinde inşa ettikleri eski bir duvarın üstünde) duran bir çakmak taşıyla çakarak bütün yığını ateşe verdim. Bir de, size söylemeyi unuttum, bütün cephane arabalarını en üste koymuştum.

Kibriti yakmadan önce yanıcı maddeleri yığının dibine öyle güzel yerleştirmiştım ki yığının tümü bir anda alev alıverdi. Kuşku uyandırmamak için, en önce ben hayretler içinde bağırdım. Tahmin edersiniz ki tüm kamp şaşkınlıktan taş kesilmişti. Herkes nöbetçilere rüşvet verildiği ve silahlarının böyle korkunç bir biçimde yok edilmesinde, düşman karargâhından yedi ya da sekiz

askerî birliğin parmağı olduğu sonucuna vardı. Bay Drinkwater daha sonra bu önemli kuşatmayı anlatırken, düşman kampında çok büyük bir kayba neden olan bir yangın çıktığını, ancak nedenini hiçbir zaman öğrenemediklerini belirtir. Nerden bilecekti ki? Daha önce kimseye anlatmadım, Komutan Elliot'a bile (o gece yaptıklarımla tek başıma Cebelitarık'ı kurtarmış olsam da). Kont d'Artois ve yanındaki herkes korkudan kaçtı, Paris'e varana kadar da durmadılar. İki hafta sonra Paris'e vardıklarında, bu yangın felaketinden o kadar kötü etkilenmişlerdi ki üç ay boyunca yemek yiyemediler, bukalemunlar gibi sadece havayla beslendiler.

Herhangi bir beyefendi bu öyküye inanmadığını söylerse, kendisini dört litre konyağı bir dikişte içmeye zorlayarak cezalandırırım.

Kuşatılmış kente böyle yardım ettikten iki ay sonra, bir sabah Komutan Elliot'la kahvaltı ederken, bulunduğumuz eve bir havan topu mermisi girdi (çünkü düşmanın ağır silahlarını yok etmiş olsam da, havan toplarını yok edecek zamanım olmamıştı)

ve masamızın üstüne düştü. Çoğu kişinin yapacağı gibi, Komutan anında odayı terk etti. Ancak ben, mermiyi patlamadan önce aldım ve dağın tepesine götürdüm. Buradan düşman kampına baktığımda, deniz kıyısının yakınındaki bir tepede çok sayıda insanın toplandığını gördüm; ancak çıplak gözle ne yaptıklarını anlayamadım. Teleskobumla bakınca, önceki akşam birlikte zaman geçirdiğim, gece yarısı casus olarak düşman kampına giren, biri komutan diğeri albay, iki askerimizin yakalandığını ve darağacında idam edileceklerini gördüm. Aradaki mesafe, mermiyi elimle fırlatamayacağım kadar büyüktü. Ancak, yanımda İsrail Kralı Davut'un savaşçı dev Golyat'ı öldürmek için kullandığı sapan vardı. Mermiyi, sapana yerleştirdim ve hemen düşmanın tam ortasına fırlattım. Düştüğü anda patladı ve çok yukarıda asılı oldukları için kurtulan iki casus dışında orada bulunan herkesi yok etti. Patlayan merminin parçalarından biri son hızla darağacının ayaklarından birine çarptı ve ağacı düşürdü. Bu iki arkadaşımız toprağa

düştükleri anda çevrelerine bakınıp nasıl kurtulduklarını anlamaya çalıştılar; muhafızların, celladın ve başka herkesin öldüğünü görünce boyunlarındaki utanç verici iplerden kurtularak kıyıya doğru koştular, içinde iki kişinin bulunduğu bir İspanyol gemisine el koydular. Bu gemiyle yola çıkarak, bizim gemilerimizden biriyle sağ salım buluştular. Birkaç dakika sonra, Komutan Elliot'a yaptıklarını anlatırken ikimizin de elini sıktılar ve karşılıklı birbirimizi tebrik ettikten sonra günün geri kalan bölümünü kutlama yaparak geçirdik.

Bölüm XI

Baron'un atalarıyla ilgili ilginç bir öykü Nuh'un, gemisini inşa ettiği yer hakkında bir tartışma -Sapanın geçmişi ve özellikleri -Önemli bir ozan, kendini utanç verici bir olayın içinde bulur -Kraliçe Elizabeth'in orucu -Baron'un babası, denizatıyla İngiltere'den Hollanda'ya geçer ve hayvanı yedi yüz gümüşe satar.

Daha önceden de söz ettiğim sapan gibi değerli bir hazineyi nasıl elde ettiğimi anlatmamı istediğinizi yüzlerinizden okuyabiliyorum. Bu öykü, gerçeklere saygı duyularak, tüm açıklığıyla anlatılmalı. O yüzden, öyküm şöyle: Ben, Hititli Uriya'nın eşi Batşeba'nın soyundan geliyorum¹.

¹ Hititli Uriya, savaşçı dev Golyat'ı öldürmesiyle ünlü olan üçüncü İsrail kralı Davut'un ordusunda yer alan Hititli bir subaydır ve güzelliğiyle ünlü Yahudi bir kadın olan Batşeba ile evlidir. Uriya'nın ölümünden sonra Batşeba, Kral

Batşeba'nın Kral Davut'a yakın olduğunu hepimiz biliyoruz. Uriya'nın ölümünden sonra kralla birlikte birçok çocukları olmuştu. Bir gün, Nuh'un gemisinin nerede inşa edildiği ve tufandan sonra nerede kaldığı hakkında tartışmaya başlamışlar. Bu yüzden ayrılmışlar. Batşeba, kralla birliktelerken kralın en değerli hazinesi olan bu sapanı birçok kez söz ettiğini duymuş. Bu yüzden, ayrıldıkları gece sapanı çalmış. Gelgelelim Batşeba, kralın egemenliği altındaki bölgeden kaçamadan sapanın yokluğu fark edilmiş ve en az altı kral muhafızı peşine düşmüş. Ancak, sapanı kullanarak muhafızlardan ilkinin (çünkü biri, diğerlerinden daha ilerideymiş) tam da Davut'un Golyat'ı vurduğu yerden vurmuş ve oracıkta öldürmüştü. Öteki muhafızlar bunu görünce o kadar korkmuşlar ki geri çekilerek Batşeba'nın gitmesine izin vermişler. Size daha önce söylemeliydim ama Batşeba giderken yanında en sevdiği

Davut'la evlenmiş ve dördüncü İsrail kralı Süleyman'ı dünyaya getirmiştir. Ç.n.

oğlunu da götürmüş ve sapanı ona miras bırakmış. Böylece sapan, babadan oğula geçe geçe bana ulaştı. Sapanın sahiplerinden biri olan, iki yüz elli yaşına kadar yaşamış büyük-büyük-büyük-büyükbabam bir gün İngiltere’de harika bir geyik hırsızları olan bir şairle arkadaş olmuş. Sanırım şairin ismi Shakespeare’di. Şair, sık sık bu sapanı ödünç alarak Bay Thomas Lucy’nin o kadar çok geyiğini öldürürmüş ki az kalsın Cebelitarık’taki iki arkadaşımın başına gelenler onun da başına gelecekmiş. Zavallı Shakespeare hapse atılmış ve büyükbabam onu çok ilginç bir biçimde kurtarmış. O zamanlar tahtta Kraliçe Elizabeth vardı; ancak çok tembelleştiklerinden her önemsiz konu onun için artık bir dert olmaya başlamıştı. Giyinmek, soyunmak, yemek, içmek ve başka bir sürü görev onun için bir yükü. Ancak, büyükbabam kraliçeye tüm bunları yapmadan nasıl yaşayacağını öğretmiş; bu görevleri kendi üstlenerek kraliçenin elini sıcak sudan soğuk suya sokmamış. Peki sizce, böyle önemli bir yardım karşısında kraliçe borcunu nasıl

ödemiş? Shakespeare'i serbest bırakarak! Yani büyükbabam, o ünlü yazarı o kadar severmiş ki, arkadaşının hayatını kurtarmak için gerekirse kendi hayatını bile feda etmeye hazırmış.

Kraliçe Elizabeth'in vatandaşlarının, özellikle de kaba bir biçimde *et yiyenler* olarak adlandırılanların, kraliçenin yemeden içmeden kesilmesini onayladıklarını sanmıyorum. Zaten kraliçe de bu alışkanlığı edindikten sonra ancak yedi buçuk yıl yaşayabilmişti.

Sapanın benden önceki sahibi olan babam bana şu öyküyü anlattı:

Bir gün, Harwich'teki deniz kıyısında, cebinde sapanıyla yürüyormuş. Daha bir kilometre bile gidemeden, ağzını açmış, öfkeyle ona doğru koşan, denizati denen vahşi bir hayvanın saldırısına uğramış. Bir an tereddüt etse de, sonrasında hemen sapanını çıkarmış, yüz metre gerilemiş, ayağının altındaki çakıl taşlarından ikisini eğilip almış ve bunları öyle bir ustalıkla fırlatmış ki her bir taş hayvanın birer gözünü çıkarıp göz çukuruna sıkışmış.

Babam, denizatinin sırtına binerek hayvanı denize doğru sürmüş. Gözlerini yitiren denizati, vahşiliğini de yitirip evcilleşmiş. Babam, sapanı dizgin olarak kullanmak için onu denizatinin ağzına yerleştirmiş, böylece hayvanı okyanusta rahatlıkla sürebilmiş. Üç saatten bile az bir zamanda neredeyse yüz elli kilometre karşıda olan kıyıya ulaşmışlar. Hollanda'nın Helvoetsluys kentindeki *Üç Kupa* lokantasının sahibi, bu denizatını sergilemek için yedi yüz gümüş, yani yaklaşık üç yüz sterlin karşılığında babamdan onu satın almış. Ertesi gün babam, kazandığı bu yüklü miktarda parayla Harwich'e geri dönmüş.

—*Babam Harwich'e geri dönerken, yolculuğu sırasında çok ilginç şeyler görmüş. Bunları da ileride sizlere anlatacağım.*

Bölüm XII

Baron'un Windsor Kalesi, St. Paul Kilisesi ve Doktorlar Yüksekokulu'nda yaptığı şakalar ve sonuçları -Cenazeciler, kilise işçileri vb. az kalsın mahvolurlar -Eczacıların çalışkanlığıyla sorun çözülür.

ŞAKA

Elimdeki bu ünlü sapan, sahibinin istediği her şeyi yapabilmesini sağlıyor.

Ben de bana kazandırdığı becerilerle o kadar büyük bir balon yaptım ki yapımında tam olarak ne kadar ipek kullandığımı anlatsam inanmazsınız. Londra, Westminster ve Spitalfields'daki bütün kumaşçı ve terziler bu balona katkıda bulundu. Balonum ve sapanımla insanlara birçok şaka yaptım. Örneğin bir gün, bir evi yerinden kaldırıp, içinde uyuyan ya da evlerinin gezdiğini fark etmeyecek kadar meşgul olan ev sakinlerini rahatsız etmeden yerine başka bir ev oturttum. Başka bir

akşam, Windsor Kalesi'nin nöbetçileri, benim becerim sayesinde St. Paul Kilisesi'ndeki saatin on üçü vurduğunu duydular. Çünkü o akşam kaleyi, St. George adlı kırılgâ taşıyarak kilisenin tam yanına koydum ve gün doğmadan, içindeki hiç kimse uyanmadan geri getirdim. Yaptığım bu şakalara karşın, Bay Montgolfier uçma sanatını herkese duyurmasaydı, balonumu ve özelliklerini gizli tutabilirdim.

Doktorlar Yüksekokulu her yıl yaptığı gibi yine 30 Eylül'de toplanıp, en iyi doktorlarını seçerek birlikte görkemli bir ziyafet çekerken, ben de balonumu şişirip onların olduğu binanın tepesindeki kubbeye getirdim, sapanımı kubbenin tepesindeki altın topa geçirdim, sapanın diğer ucunu balona bağladım ve bütün okulu çekerek yükselmeye başladım. Sonunda çok büyük bir yükseklığe ulaştım ve okulu üç ay boyunca burada tuttum. Normal olarak bu kadar zaman ne yediklerini sormak isteyeceksiniz değil mi? Merak etmeyin, ziyafet sofralarını o kadar fazla, daha doğru söylemek gerekirse o kadar aşırı

donatmışlardı ki onları altı ay boyunca burada tutsaydım bile hiçbirine bir şey olmazdı.

Aslında amacım masum bir şaka yapmak olsa da, bu şakamın sonucunda birçok rahibin, cenazecinin, kilise işçisinin ve mezar kazıcısının başına büyük işler açıldı. İtiraf etmeliyim ki hepsi şakamın kurbanı oldu. Çünkü doktorlar, havada kaldıkları o üç ay içinde hastalarıyla ilgilenemedikleri için neredeyse hiç ölüm yaşanmadı. Tek tük ölen birkaç kişi de ya ecelinden öldü ya da hüzne kapılıp bu durumdan kurtulabilmek için hiç düşünmeden kendilerine zarar verdiler ve kendilerini, kaçmak istedikleri durumdan daha da kötü bir hâlde buldular.

Bu sırada eczacılar iyi çalışmamış olsaydı, cenazecilerin yarısı iflas edecekti.

Bölüm XIII

KUZEYE YOLCULUK

Baron, Kaptan Phipps'le birlikte denize açılır, iki büyük ayıya saldırır, kıl payı kurtulur. Ayıların arasında kazandığı güvenle binlerce ayıyı öldürmeyi başarır; gemisini ayıların etleri ve derileriyle doldurur, bu etleri armağan olarak dağıtır ve şehirde verilen bütün ziyafetlere davet edilir -Kaptan ve Baron arasında çıkan bir tartışmada kendini kanıtlamaya çalışan kaptan oldukça kaba davranır -Baron, tahta çıkma ve bir imparatoriçeyle evlenme teklifini geri çevirir.

Hepimiz Kaptan Phipps'in (şu an adı Lord Mulgrave) kuzeye doğru çıktığı son keşif yolculuğunu anımsarız. Kaptana bu yolculuğunda bir görevli olarak değil, bir arkadaş olarak eşlik ettim. Kuzeyde yüksek bir bölgeye vardığımızda, Cebelitarık maceralarımda da size söz ettiğim teleskopumla çevreme bakarken, gemiden yaklaşık iki bin kilometre uzakta, geminin

direklerinden de uzun bir buz kütlesinin üstünde şiddetle bir şeyler yapan iki büyük kutup ayısı gördüm. Hemen kısa tüfeğimi alıp omzuma attım ve buza tırmanmaya başladım. Tepeye vardığımda, yerin yamuk yüzeyinden dolayı aylara yaklaştım çok zor ve tehlikeli oldu. Ara sıra karşıma, üstünden atlamam gereken berbat çukurlar çıktı. Bazı yerlerde de yüzey ayna kadar pürüzsüzdü, bu da sürekli düşmeme sebep oldu. Aylara yeteri kadar yaklaştığımda yalnızca oyun oynadıklarını gördüm. Her birinin iyi beslenmiş bir öküz kadar iri olduğunu görünce hemen derilerinin değerini hesaplamaya başladım. Ne yazık ki tam tüfeğimi aylara doğrultacakken ayağımın kaymasıyla yere düştüm ve kafamı sert bir biçimde çarparak bayıldım. Yaklaşık yarım saat sonra uyandığımda aylardan birinin beni yüzüstü çevirdiğini ve yeni deri kemerimden tuttuğunu fark ettim. Beni sürükleyerek kim bilir nereye götürecekti? Ben de cebimden şu çakıyı çıkarıp (Baron bunu söylediği sırada büyük bir çakı çıkarıp gösterir), arka ayaklarından birine doğru

savurarak parmaklarından üçünü kestim. Hemen beni bıraktı ve korkunç bir biçimde kükredi. Ayı kaçarken ben de tüfeğimi aldım ve arkasından ateş ederek oracıkta öldürdüm. Ancak sekiz yüz metre yakınımda buzun üstünde uyumakta olan binlerce ayının hepsi tüfeğin sesiyle uyanınca hemen bulunduğum yere üşüştiler. Kaybedecek zaman yoktu. Neyse ki o an aklıma çok güzel bir fikir geldi. Ölü ayının derisi ile kafasını, başkalarının bir tavşanın derisini yüzmeye harcayacakları zamanın yarısında kesiverdim ve deriyi gövdeme sarıp kafasını da kendi kafamın üstüne koydum. Bütün aylar sürü hâlinde çevreme toplandığında bir an endişeden soğuk terler dökmeye başladım. Ancak bu harika planım işe yaradı. Hepsi koklaya koklaya yanıma geldi ve kardeşleri olduğuma karar verdiler. Neredeyse mükemmel ayı taklidimdeki tek eksiklik cüssemın diğerleri kadar büyük olmamasıydı. Neyse ki sürünün arasında benden çok da büyük olmayan birçok yavru ayı olduğunu gördüm. Hepsi beni ve

üstümde durarak beni koruyan ölü arkadaşlarının derisini kokladıktan sonra çok iyi arkadaş olduk. Bütün hareketlerini oldukça iyi taklit edebildiğimi fark ettim. Ancak homurdanmak, kükremek ve sarılmak konusunda ellerine su dökemezdim. Böylece, bu hayvanların arasında kazandığım güveni kendi çıkarım için nasıl kullanabileceğimi düşünmeye başladım.

Yaşlı bir ordu cerrahının, birini anında öldürebilmek için omurgayı yaralamak gerektiğini söylediğini anımsadım ve bunu kendim denemeye karar verdim. Tekrar çakımı elime alarak aralarındaki en büyük ayıyı omuzlarının yakınından, tam ensesinden bıçakladım. Kurtulursa beni parçalara ayırır diye korksam da, şansıma hiç ses çıkarmadan ölüp yere yığılıverdi. Artık her birini böyle öldürmeye kararlıydım ve bunu hiç zorluk çekmeden başardım. Ayılar arkadaşlarının yere düştüğünü görseler de, bunun nedenini hiç anlamadılar. Hepsi yerde ölü bir biçimde

yatarken kendimi ünlü kahraman Samson² gibi hissettim. Ben de onun gibi binlerce düşmanı alt etmişim.

Uzun lafın kısası, gemiye geri dönüp ayların derilerini yüzmeme ve bacaklarından çıkan etleri gemiye taşımama yardım etmeleri için tayfanın bir bölümünü yanıma aldım. İşimizi birkaç saat içinde hallettik ve her şeyi gemiye yükledik. Hayvanların geri kalan bölümlerini denize attık. Gerçi doğru düzgün tuzlanarak korunsalardı eminim hayvanların geri kalanı da bacakları kadar lezzetli olurdu.

Geri döner dönmez etlerin bir bölümünü kaptan adına Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na, bir bölümünü Hazine Bakanlığı'na, bir bölümünü Londra Belediye Başkanlığı'na ve belediye başkanının kendisine, bir bölümünü şehirdeki ticaret şirketlerine ve kalanını da

² Samson, doğaüstü güçleri olduğuna inanılan ve gücünü, hiç kesmediği uzun saçından alan efsanevi bir kahramandır. Sadece elleriyle bir aslanı öldürmesi ve bir orduyu tek başına alt etmesiyle ünlüdür. Ç.n.

kendi arkadaşlarıma gönderdim. Karşılığında hepsi bana teşekkür etse de aldığım en önemli armağan, şehir adına bana gönderilen davetti. Her yıl, belediye başkanının seçildiği gün Guildhall belediye binasında verilen akşam yemeğine davet edilmiştim.

Ayı derilerini, kendisi ve sarayında çalışan herkes kışın giyebilsin diye Rus İmparatoriçesi'ne gönderdim. Bunun karşılığında önemli bir elçisi aracılığıyla bana, kendi elleriyle yazdığı bir teşekkür mektubu gönderdi ve onunla evlenerek hükümdarlığına katılmamı önerdi. Ancak kraliyet ailesine katılmak gibi bir isteğim olmadığından majestenin teklifini nazıkçe geri çevirdim. Mektubu getiren elçinin görevi, karar vermemi bekleyip cevabımı majestelerine *bizṣat* götürmektir; bu yolculuğa çıktıktan sonra üç ay geri dönmedi. Ancak geri getirdiği cevap, majestelerinin bana olan duygularının güçlü olduğunu ve kendisinin çok saygıdeğer bir kişi olduğunu kanıtladı. Geç cevap vermiş olmasının tek nedeni, teklifini geri

çevirmemle kendisini üzmüş olmamdı (bunu da çok sonra, majesteleri, Prens Dolgoroucki'e durumu açıkladığında öğrendim). Kadınların bende ne gördüğünü bilmiyorum, ancak İmparatoriçe bana evlenme teklif eden ilk kadın hükümdar değil.

Bazı kişiler, Kaptan Phipps'i yolculuk sırasında gidebileceği kadar uzağa gitmemekle suçluyorlar. Bu konuda kaptanın saygınlığını temize çıkarmayı bir görev bilirim. Ben gemiyi çok büyük miktarda deri ve etle doldurmadan önce geminin durumu çok iyiydi. Ancak, gemi bu yükü daha ilerideki bölgelerde bulunan buz dağlarını bırakın, şiddetli bir rüzgârla bile başa çıkamayacağından daha ileri gitmeye çalışmak delilik olurdu.

Daha sonra kaptan, *ayı derisi günü* olarak adlandırdığı o günde bulduğum malları ve kazandığım ünü onunla paylaşmamamdan hoşnut olmadığını birçok kez belli etti. Bunun yanı sıra, binlerce ayıyı kendimi tehlikeye atmadan ve yorgun düşmeden nasıl öldürebildiğimi de hep merak etmiştir.

Bu Őan Őöhreti benimle paylaşmayı o kadar çok istiyordu ki bu konu yüzünden kavga bile ettik ve Şu an konuşmuyoruz. Üstüme geçirdiğim ayı derisinden dolayı ayıları kandırmamın hiç beceri gerektirmediğini, dahası Avrupa'daki tüm insanlar arasında en doğal ayının kendisi olduğunu iddia ediyor.

Şu an kendisi benimle aynı konumda ve önemli bir kişi olduğundan, kendisiyle böyle hassas bir konuda tartışmak terbiyeme yakışmaz.

Bölüm XIV

Bizim Baronumuz, Baron Tott'u benzersiz bir biçimde gölgede bırakır, ancak bu girişiminin bir kısmında başarısızlığa uğrar -Gözden düşünce, Padişah onun başının kesilmesi için buyruk verir - Baron kaçar ve bir gemiye binerek Venedik'e doğru yol alır -Baron Tott'un kökeni ve o harika adamın ailesiyle ilgili bir öykü -Papa Ganganelli'nin yaşadığı aşk -Papa hazretlerinin istiridyeye olan düşkünlüğü.

Yaşamlarının tümünü dünyanın değişik yerlerini gezerek geçirmiş her gezgin gibi, Baron de Tott da anılarını yazarken tek bir olayı yücelterek anlatır. Bana kalsa, Avrupa'dan Asya'ya bir topla fırlatılmış olsaydım bile, onun bir Türk silahını ateşlemesiyle övündüğünden daha az övünürdüm kendimle. Anımsadığım kadarıyla kendisi bu harika silahı şöyle anlatır: "Türkler, kentin yakınındaki kalenin altına, ünlü Dümrek Çayı'nın kıyısına pirinç kaplı, beş yüz kiloluk bir gülleyi bile

taşıyabilecek kocaman bir savaş topu koymuşlardı. Bu silahı kullanmaya hevesliydim; ancak önce silahın gücü konusunda başkalarına danışmak istedim. Planımı duyan herkes korkudan titreyerek, silahın sadece kaleyi değil bütün kenti bile yıkabileceğini söylediler. Bir süre sonra, korkuları biraz da olsa yatışmaya başladığında silahı ateşlememe izin verildi. Bunun için, yüz elli kilo barut ve daha önce de belirttiğim gibi beş yüz kiloluk bir gülleyle ihtiyaç vardı. Makinist, gerekenleri getirdiğinde, çevreme toplanmış kalabalık olabildiğince geri çekildi. Beni izlemeye gelen Paşa'yı bile hiç tehlike olmadığına zar zor ikna ettim. Benim buyruğumla silahı ateşleyecek olan makinist bile epey telaşlanmıştı. Topun arkasındaki taş duvarın üstünde yerimi aldım, ateşleme işaretini verdim ve deprem kadar şiddetli bir sarsıntı hissettim! Fırlayan gülle, beş yüz elli metre ileride üçe ayrıldı. Kırık parçalar, boğazı geçti, karşıdaki dağa çarparak geri sekti ve denize düşerek bütün kanal boyunca suyun yüzeyini köpük içinde bıraktı.”

Anımsadığım kadarıyla Baron Tott'un dünyadaki en büyük savaş topuyla ilgili öyküsü böyledir beyler. Ben de kısa bir süre önce oraya gittiğimde, Tott'un bu koskoca silahı ateşleme öyküsü, kendisinin olağanüstü cesaretinin bir göstergesi olarak anlatılıyordu.

Bir Fransız'dan altta kalmamaya kararlıydım. Bu yüzden, ben de bu silahı omzuma yükledim, düzgün bir biçimde dengeledikten sonra silahla birlikte denize atladım ve karşı kıyıya yüzerek, ne yazık ki silahı buradan önceki yerine doğru fırlatmaya çalıştım. Ne yazık ki diyorum çünkü tam ateşleyecekken elimden kaydı ve boğazın tam ortasına düştü. Silah hâlâ orada ve kurtarmak da mümkün değil. Bu ünlü silahı kaybettiğimi duyduğu anda zalim Padişah, daha önce de söz ettiğim gibi aramızın iyi olmasına karşın, hemen kafamın kesilmesi için buyruk verdi. İyi arkadaş olduğum şehzadelerden biri hemen bu haberi bana ilette ve beni idam edecek olan cellât, adamlarıyla birlikte beni ararken, o da beni evinde sakladı.

O gece, Venedik'e gitmek üzere limandan demir alan bir gemiyle kaçtım.

Başarısızlığımdan ve neredeyse hayatımı kaybedecek olmamdan dolayı bu son öyküyü sizlere anlatmaktan memnun değilim beyler. Ancak bu öyküde onurumu lekeleyecek hiçbir şey olmadığından benim de sizlerden saklayacak bir şeyim yok.

Şimdi, hepiniz beni tanıyorsunuz, dürüstlüğümden kuşkunuz yok. Bu yüzden ben de sizlere bu kasıntı Tott'un kökeniyle ilgili bir öykü anlatmak isterim.

Ünlü babası İsviçre'deki Bern kentinin yerlisiydi. İşi, caddelerde ve sokaklarda toplayacak şeyler aramaktı, yani kabaca söylemek gerekirse çöpçüydü. Annesi, Savoy Dağları'nın yerlisiydi ve burada doğan herkes gibi onun da boynunda güzel, büyük bir ben vardı. Genç yaşta ailesinin yanından ayrıldı ve para kazanmak için babasının memleketine gitti. Bekârken geçimini, erkeklere yaptığı iyiliklerle kazandı. Kendisine iltifatlar yağdırdıkları sürece hiçbirinin isteklerini geri çevirmezdi. Bu sevimli çift, sokakta rastlantı sonucu

tanıştı. İkisi de sarhoş olduğundan yolda birbirlerine çarptılar ve kavga etmeye başladılar, ki bu konuda ustaydılar. Bunun sonucunda önce bir bekçi kulübesine sonra da karakola götürüldüler. Bir süre sonra boşuna tartıştıklarını anladılar, barıştılar, birbirlerinden hoşlanmaya başladılar ve sonunda evlendiler. Ancak Baron'un annesi eski alışkanlıklarına geri dönünce, onuruna önem veren babası eşinden ayrıldı. Bundan sonra annesi, gezici bir kukla gösterisi yaparak yolculuk eden bir aileye katıldı. Bir süre sonra Roma'ya vardı ve bir istiridye tezgâhı açtı. Hepiniz genellikle 14. Clement olarak bilinen Papa Ganganelli'yi duymuşsunuzdur. Kendisi istiridyeleri çok severdi. Bir cuma günü, St. Peter Kilisesi'nde vaaz vermek için bu ünlü kentten geçerken, bu kadının istiridye sattığını gördü (istiridyeler çok güzel ve tazeydi). Bu istiridyeleri tatmadan yoluna devam edemezdi. Kfilesinde yaklaşık beş yüz kişi olmasına rağmen hepsine dur emri verdi ve kiliseye haber yollayıp ertesi güne kadar vaaz vermeye gelemeyeceğini söyledi.

Sonra, atından inerek (böyle durumlarda Papa her zaman atla yolculuk eder) kadının tezgâhına gidip tüm istiridyelerini yedi, sonra da daha çok yemek için kadının bodrum katına indi. Yeraltındaki bu daire hem mutfak, hem salon, hem de yatak odası işlevi görüyordu. Papa burayı o kadar sevdi ki yanındaki bütün hizmetlilerini saldı, uzun lafın kısası, Papa hazretleri bütün geceyi orada geçirdi! Ayrılırlarken, kadının şimdiye kadar işlediklerinin yanında gelecekte de işleyebileceği bütün günahlarını bağışladı.

Şimdi beyler, annesi kendi ağzıyla bana Baron Tott'un bu aşkın bir meyvesi olduğunu söyledi (annesinin onurundan kuşku duyulamaz). Tott doğduğunda, annesi Papa'ya başvurmuş, o da babası olarak Baron'u doğru düzgün insanların yanına yerleştirmiş, beyefendiye yakışacak bir eğitim vermiş, silah kullanmayı öğretmiş, Fransa'da bir mevki ve önemli bir unvan vermiş, kendisi öldüğünde de ona güzel bir miras bırakmış.

Bölüm XV

Harwich'den Helvoetsluys'a yapılan yolculuğun öyküsünün devamı -Daha önce başka hiçbir gezginin söz etmediği deniz ürünlerinin anlatılması -Alpler kadar büyük kayalar; olağandışı büyüklükte istakozlar, yengeçler vb. -Bir kadının hayatı kurtarılır -Kadının neden denize düştüğü anlaşılır -Dr. Hawes'in öğretileri başarılı bir biçimde kullanılır.

Babamın Manş Denizi'nden Hollanda'ya yaptığı yolculuğun öyküsünü anlatırken kimi bölümleri atladım. Bu yüzden, bu bölümlerin kaybolmaması için öyküyü kendi ağzından, arkadaşlarına anlattığı hâliyle sizlere eksiksiz aktaracağım.

Babam der ki: “Helvoetsluys'a vardığımda, oranın yerlileri soluk soluğa kaldığını fark edip nedenini sorunca ben de Harwich'ten buraya kadar sırtında geldiğim hayvanın yüzemediğini söyledim! Bu hayvan, garip yapısı ve şekli yüzünden suyun üzerinde batmadan duramadığı ya da

hareket edemediği için yüzmek yerine, milyonlarca balığı da önüne katarak denizin dibindeki kumların üzerinden inanılmaz bir hızla koştu. Bunlar daha önce hiç görmediğim, kafaları kuyruklarının ucunda duran balıklardı. Giderken devasa, Alpler kadar yüksek bir dizi kayanın yanından geçtik (bu deniz dağlarının zirvelerinin, deniz yüzeyinin iki yüz metre aşağısında olduğu söylenir). Bu kayaların yamaçlarında uzun, görkemli, türlü türlü ağaçlar vardı ve bu ağaçlar ıstakoz, yengeç, istiridye, tarak, midye ve benzeri deniz ürünleriyle doluydu. Her bir ağaçta en az bir çuvallık ürün vardı, hatta bazıları bir yük arabasını dolduracak kadar boldu. Satılmak için kıyıya getirilen ürünler, daha kalitesiz, küçük tip, çağlayan adı verilen, yani bizim bahçelerimizde rüzgâr sayesinde ağaçtan düşen meyveler gibi suyun hareketleriyle ağaçtan kendiliğinden düşen ürünlerdir. Istakoz ağaçları en bol bulunan ağaçlar gibi görünüyordu; ancak en uzun ağaçlar yengeç ve istiridye ağaçlarıydı. İstiridye ağacının dibinde, bir tür çalı olan pervane çiçekleri

yetişmişti ve ağacın çevresini meşe ağacını saran sarmaşık gibi sarmıştı. Birçok gemi batarken bu ağaçlara zarar vermişti. Bu gemilerden biri, bir dağ ya da kayaya çarparak beş metre derine batmıştı. Battığı sırada yan düşerek bir ıstakoz ağacını yerinden sökmüştü. Bu kaza ilkbaharda olduğundan ıstakozlar daha yavruydu. Yavrular çarpışmanın şiddetiyle savrularak dağılmış, altlarındaki yengeç ağacının üstüne düşmüş ve tıpkı çiçek tozları gibi buradaki yengeçlerle birleşerek ikisinin karışımı bir balık ortaya çıkarmışlardı. Bu balıklardan birini yakalayıp yanımda getirmek istedim, ancak çok zordu. Hızımızı kesmeyi ne kadar denesem de sırtına bindiğim tuzlu su Pegasus'u hiçbir biçimde durmamıza izin vermiyordu. Zaten biz de o sırada yüzeyin en az dokuz yüz metre altında, kayalardan oluşan bir dağın üstünde dörtnala koşuyorduk ve havasızlık beni zorlamaya başlamıştı. Bu yüzden, yolculuğumuzu daha da fazla uzatmak istemiyordum. Üstüne üstlük çevremiz, açık ağızlarından anladığım kadarıyla bizi yemek isteyen ve yakalarlarsa

çok da rahat yutuverecek bir sürü balıkla doluydu. Rosinante'm³ kör olduğu için, diğer sorunlarımın yanında bu balıklara karşı bizi korumak da bana düşüyordu.

Hollanda kıyısına yaklaşırken ve üstümüzdeki su kırk metrenin altına indiği sırada kumun üstünde, hayattaymış gibi görünen, elbiseli birinin yattığını gördüm. Daha yakınına gittiğimde elinin hareket ettiğini görünce elinden çekerek kıyıya kadar taşıdım. Kıyıya vardığımızda ölü gibiydi. Ancak Londralı Dr. Hawes'in eğittiği [Eğer Baron'un babasının öğretmeni Dr. Hawes ise, kendisi yakın zamana kadar hayattaydı demektir] bir eczacı tarafından tedavi edildi ve iyileşti. Bu kadın, Helvoetsluys kentine bağlı bir geminin kaptanının eşiymiş. Kaptan uzun bir yolculuğa çıkmak üzere limandan ayrılırken, yanında başka bir kadının olduğunu duyan eşi, bir tekneye binerek kaptanın gemisini takip etmeye başlamış. Kadın, geminin arka

³ Rosinante, Cervantes'in ünlü yapıtı *Don Kişot*'ta Don Kişot'un atının adıdır. Ç.n.

güvertesine çıktığı anda kocasına saldırarak öyle şiddetle vurmaya çalışmış ki adam yana çekilerek, kadının kendine vuracağına havaya vurmasının mantıklı olacağını düşünmüş. Ancak kaptan planının sonucunu düşünmemiş. Eşi ona değil de boşluğa tüm gücüyle vurunca gemiden düşüvermiş. Böylece bu mutlu çifti tekrar bir araya getirmek de ne yazık ki bana düşmüştü.

Kaptan geri dönüp de bu uysal kadının kendisini beklediğini gördüğünde ve hayata nasıl geri döndüğünü öğrendiğinde eminim benden nefret etmiştir. Ancak, bu zavallı şeytana zarar vermiş olsam da umarım ölmeden önce beni bağışlar. Çünkü bu yaptığının sonucu kendisi için korkunç olsa da benim niyetim iyiydi.”

Bölüm XVI

Bu çok kısa bir bölüm; gelgelelim her İngiliz'in, özellikle de gelecekte savaş tutsağı olabilecek kişilerin hoşuna gideceği bir öykü anlatıyor.

Cebelitarık'tan dönerken, İngiltere'ye Fransa üzerinden yolculuk ediyordum. Yabancı olduğumdan, başıma rahatsız edici bir şey gelmedi. Ancak Calais Limanı'na, savaş tutsağı olan İngiliz gemicilerle dolu bir geminin yanaştığını gördüm. Hemen bu cesur insanları kurtarmak için bir plan kurmaya başladım. Planım şuydu: Her biri otuz beş metre uzunlukta, on iki metre genişlikte iki büyük kanat yaptım ve bu kanatları sırtıma takarak şafakta, güvertedeki nöbetçi de dâhil herkes uyurken yola çıktım. Geminin üstünde süzülürken, sapanımı kullanarak geminin üç direğine kancalar bağlayıp gemiyi sudan birkaç metre yukarı kaldırdım ve Dover'a doğru götürmeye başladım. Yarım saat içinde Dover kentine vardık. Artık

ihtiyacım olmadığından kanatları Dover Kalesi'nin beyine armağan ettim. O da daha sonra bu kanatları merak eden herkesin görebilmesi için kalesinde sergiledi.

Tutsaklara ve onların başında bekleyen Fransızlara gelecek olursak, Dover İskelesi'ne varmamızdan iki saat sonra uyandılar. İngilizler durumu anladıkları anda Fransız nöbetçileri tutsak aldılar ve kendilerinden çalınan şeyleri geri aldılar. Ancak daha ileri gitmediler; çünkü intikam almayacak ve düşmanlarına yağmalayarak karşılık vermeyecek kadar iyi insanlardı.

Bölüm XVII

Doğu'ya doğru bir yolculuk -Baron, kendisini hiç yanıltmayan bir arkadaşını tanıştırır -Bu arkadaşının burnuna güvenerek yüz altın kazanır -Denizde av bulunur -Okuyanların eğlenceli bulacağını umduğumuz daha birçok şey olur.

Kaptan Hamilton'la Doğu Hindistan'a doğru yolculuk ederken yanıma en sevdiğim av köpeğimi aldım. Bu köpek altın kadar değerliydi; çünkü beni hiçbir zaman yanlış yönlendirmedi. Bir gün, görebildiğimiz kadarıyla kıydan en az yüz elli metre uzaktayken köpeğim havlamaya başladı. Yaklaşık bir saat boyunca köpeğimi hayretle izledim; kaptan ile gemideki bütün subaylara büyük olasılıkla kıyıya yaklaştığımızı, çünkü köpeğimin hayvan kokusu aldığını söyledim. Bunu duyunca gülmeye başladılar. Ancak bu, köpeğime olan inancımı değiştirmede. Bir süre konuştuktan sonra kaptana, köpeğim Tray'in burnuna gemideki bütün

denizcilerden daha fazla güvendiğimi açıkça söyledim ve ortaya yolculuk için ödeyeceğim parayı (yüz parça altın) koyarak yarım saat içinde avlayacak hayvan bulacağımıza dair bahse girdim. Kaptan (iyi ve içten bir adamdı) tekrar güldü ve Doktor Crowford'ın nabzımı kontrol etmesini istedi. Doktor sağlığımın mükemmel durumda olduğunu belirtti. Benden uzakta, alçak sesle konuşsalar da aralarında aşğıdaki konuşmanın geçtiğini duydum.

KAPTAN: Akli başında değil, bu bahsi kabul etmeyi onuruma yediremem.

DOKTOR: Katılmıyorum. Bence adamın akli başında. Sadece köpeğinin aldığı kokuya gemideki herkesin görüşünden daha çok güveniyor. Kesinlikle kaybedecek ve kaybetmeyi de hak ediyor.

KAPTAN: Böyle bir bahis benim açımdan adil olmaz. Bu bahsi ancak parasını sonradan kendisine geri verme koşuluyla kabul ederim.

Bu konuşma sırasında Tray koklamaya ve inancımı doğrulamaya devam etti. Bahsi bir

kez daha ileri sürdüm ve bu sefer kabul edildi.

İki taraf da “Peki o zaman!” dedikten hemen sonra, o sırada geminin arkasına bağlanmış bir kayıkta balık avlayan denizciler, kocaman bir köpek balığı zıpkınladılar. Balığı gemiye çıkartıp, yağını bir fıçıya doldurmak için kesmeye başladıklarında hayvanın karnında altı çift keklik buldular!

O kadar uzun süredir buradaydılar ki kuşlardan biri dört tane yumurtanın üstünde oturuyordu ve balığın karnı açıldığında beşinci bir yumurta çatlamaya, içinden bir civciv çıkmaya başlamıştı! Bu yavru kuşu, birkaç dakika önce dünyaya gelmiş bir grup yavru kedinin yanına koyduk. Kedilerin annesi, kuşu, kendi dört ayaklı yavruları kadar sevdi; kuş ne zaman biraz uzağa uçsa geri gelene kadar çok üzülüyordu. Diğer kekliklere gelecek olursak, aralarında dört tane dişi vardı ve yolculuk sırasında birden fazlası sürekli kuluçkadaydı. Böylece kaptanın masasında sürekli yiyecek et oluyordu. Bana yüz altın

kazandırdığı için Tray'e olan
minnettarlığımı onu her gün kemikle, bazen
de bütün bir kuşla besleyerek gösterdim.

Bölüm XVIII

AY'A İKİNCİ KEZ YOLCULUK

Baron, Ay'a ikinci kez (yanlışlıkla) yolculuk eder -Hortum, gemisini elli bin kilometre havaya, yeni bir atmosfere uçurur ve Ay'daki geniş bir limana taşır -Baron, Ay'ın yerlilerini ve nasıl doğduklarını, hayvanlarını, geleneklerini, savaş silahlarını, şaraplarını, sebzelerini anlatır.

Sizlere daha önce gümüş baltamı ararken Ay'a yolculuk ettiğimi anlatmıştım. Daha sonra bir kez daha Ay'a yolculuk ettim. Bu kez yolculuğum çok daha güzeldi ve birçok şey öğrenecek kadar uzun süre orada kaldım. Bu öğrendiklerimi anımsayabildiğim kadarıyla sizlere anlatmaya çalışacağım.

Uzak bir akrabamın ricasıyla bir keşif yolculuğuna çıktım. Bu akrabam, BROBDIGNAG İmparatorluğu'nda, Güliwer'in öykülerinde anlattığı insanlar kadar küçük insanların olduğuna inanıyordu. Ben her zaman bunun çok

saçma olduğunu düşünmüşümdür. Ancak bu akrabam beni vasiyetine eklediği için ben de ister istemez ona katılmayı kabul ettim ve birlikte güneye doğru yelken açtık. Yolculuğumuz sırasında, kurbağa gibi zıplayarak, havada saray dansı yaparak uçan birkaç kadınla erkek dışında göze çarpan bir şeyle karşılaşmadık.

Kaptan Cook'un, Omai⁴ ile tanıştığı Tahiti Adası'nı geçtikten on sekiz gün sonra çıkan bir fırtına, gemimizi su yüzeyinden en az beş bin mil yukarı doğru uçurdu. Bir süre bu yükseklikte asılı kaldık, ta ki sert bir rüzgâr yelkenlerimizi şişirene kadar. Böylece olağanüstü bir hızla ilerlemeyi sürdürebildik. Bu şekilde bulutların üstünde altı hafta yolculuk ettik. Sonunda gökyüzünde parlayan bir adaya benzeyen, yuvarlak, ıslıl ıslıl bir yer bulduk. Uygun bir

⁴ Omai, 18. yüzyılda Pasifik Adaları'nda yaşayan genç bir adamdı. 1769 yılında bu adalardan biri olan Tahiti'ye gelen ünlü gezgin Kaptan James Cook'la tanışmış ve 1773 yılında bir İngiliz gemisinde çıktığı yolculukla Avrupa'yı gören 2. Pasifik Adası yerlisi olmuştur. Ç.n.

limana yanaşıp kıyıya çıktık ve burada birilerinin yaşadığını gördük. Altımızda kentleri, ağaçları, dağları, ırmakları, denizleri olan başka bir yer gördük, buranın geride bıraktığımız dünya olduğunu tahmin ettik. İleride, üç başlı koskocaman akbabalara binmiş devasa kişiler gördük. Bu kuşların ne kadar büyük olduklarını sizlere şöyle açıklamaya çalışayım: Kanatlarının her biri, altı yüz tonluk gemimizin ana yelken halatının altı katı büyüklüğündeydi. Bu yüzden, Ay'da yaşayanlar (çünkü o an fark ettik ki Ay Dedeye gelmişiz) bizim kendi dünyamızda yaptığımız gibi atlara binmek yerine bu kuşların üstünde uçarlar. Kralın Güneş'le savaşta olduğunu öğrendik, kendisi bana ordusunda görev vermek istedi. Ancak majestelerinin bana vermek istediği bu onurlu görevi kabul etmedim. Bu dünyadaki her şey olağanüstü bir büyüklükteydi! Bir bit bile bizim koyunlarımız kadar büyüktü. Savaş sırasında da silah olarak turp kullanırlarmış. Bu koca turpları düşmanlarına fırlatırlar ve bu şekilde yaralanan herkes anında ölmüş.

Kendilerine mantardan kalkan yaparlar ve turp mevsimi bittiğinde silah olarak kuşkonmaz kullanırlarmış. Köpek Takımyıldızı'ndan birçok kişi de ticaret sebebiyle buraya gelmişti. Bu kişilerin yüzleri büyük çoban köpeklerine benziyordu. Gözleri burun uçlarının hizasındaydı. Göz kapakları yoktu. Bu yüzden, uyurken gözlerini dilleriyle kapatıyorlardı. Çoğunun boyu altı metreydi. Ay'ın yerlileri ise en az on metre uzunluğundaydı. Bu yerliler insan ırkına değil, yemek pişirebilen bir tür hayvan ırkına aittiler. Çünkü aynı bizim gibi, yiyeceklerini ateşte pişiriyorlardı; ancak yemeklerini bizim gibi uzun uzun yemiyorlardı. Onun yerine gövdelerinin sol tarafında bir yer açıp yiyeceklerinin tümünü midelerine koyup kapatıyorlardı. Bir daha da gelecek aya kadar açmıyorlardı; çünkü ayda yalnızca bir ya da yılda on iki kez yemek yerlerdi. Eminim ki açgözlü ve keyfine düşkün insanlar dışında herkes bu yeme yöntemini bizimkine yeğleyecektir.

Yemek pişirenler de içinde olmak üzere Ay'daki tüm hayvanların yalnızca bir cinsiyeti vardır. Her biri, türlü boyutları ve yaprakları olan ağaçlar tarafından üretilirler. İnsan ırkını doğuran cinsiyet diğerlerinden çok daha güzel olduğu gibi, bu hayvanları üreten ağaçlar da diğer ağaçlardan çok daha güzeldir. Bu ağaç türünün büyük dalları ve ten rengi yaprakları vardır, en az iki metre uzunluğunda kalın kabukları olan fındıklar ya da kozalar üretir. Bunlar olgunlaştığında (bu, değişen renklerinden anlaşılır) özenle toplanırlar ve yere serilerek bir süre böylece bekletilirler. Yerliler bu fındıkların tohumlarını canlandırmaya karar verdiklerinde hepsini büyük bir kazan dolusu kaynar suya atarlar. Kabuklar birkaç saat içinde açılır ve içlerinden bir canlı çıkar.

Her birinin kişiliği daha dünyaya gelmeden önce, farklı ilgi alanlarına yönelmek üzere şekillenmiştir. Bir kabuktan bir savaşçı çıkarken diğer bir kabuktan filozof, üçüncü kabuktan rahip, dördüncüden avukat, beşinciden çiftçi, altıncıdan soytarı ve benzeri çıkar. Her biri,

daha önce yalnızca kuram olarak bildiklerini hemen uygulamaya başlayarak kendilerini yetkinleştirmeye koyulurlar.

Yaşlandıklarında da ölmez, duman olup dağılarak havaya karışırlar! Herhangi bir şey içmeye ihtiyaçları yoktur. Gövdelerindeki tek boşaltma sistemi, farkında bile olmadan verdikleri nefesleridir. Ellerinde tek bir parmak vardır ve bu ellerle her şeyi, beş parmaklı bizler kadar harika bir biçimde yaparlar. Başlarını sağ kollarının altında taşırlar; yolculuk ederken ya da şiddet içeren herhangi bir şey yaparken başlarını genelde evde bırakırlar; çünkü başlarına istedikleri zaman danışabilirler. Bu, yerliler arasında çok yaygın bir alışkanlıktır. Yüksek rütbeli Aylılar halkın arasında neler olduğunu öğrenmek istediklerinde evde kalırlar; daha doğrusu gövdeleri evde kalır, başlarını gönderirler. Başları, tanınmadan halk arasında dolaşır ve olanları öğrendikten sonra istedikleri zaman geri döner.

Üzümlerinin çekirdekleri dolu kadar büyüktür. Ay'da çıkan fırtına ya da sert rüzgârların asmaları sallayıp, üzümleri

saplarından koparttığında bu çekirdeklerin bizim dünyamıza dolu olarak yağdığını öğrenince çok mutlu oldum. Benim gibi düşünen herkese bir daha dolu yağdığında bu çekirdekleri biriktirmelerini ve Ay Şarabı yapmalarını öneririm. Bu içecek, St. Luke Kilisesi'nde sürekli yapılır. Aylılar karınlarını, bizim çuvalları kullandığımız gibi kullanarak içlerine istedikleri her şeyi atarlar. Çünkü karınlarını da mideleri gibi istedikleri zaman açıp kapatabilirler. Bağırsakları, karaciğerleri, kalpleri ya da başka hiçbir organları yoktur. Giysi giymezler; çünkü gövdelerinde saklamaları gereken ayıp ya da uygunsuz hiçbir şey yoktur.

Gözlerini istedikleri zaman çıkarıp takabilirler; gözleri ellerinde de olsa yüzlerinde de olsa harika bir biçimde görebilirler! Yanlışlıkla gözlerine zarar verir ya da gözlerini kaybederlerse bir tane ödünç ya da satın alabilirler ve bu gözlerle kendi gözleriymiş gibi iyi görebilirler. Bu yüzden Ay'da göz satan birçok kişi vardır, bu konuda yerlilerin beğenileri de sürekli

değişir. Kimi zaman yeşil kimi zaman da sarı gözler modadır. Bu anlattıklarımın kulağa garip geldiğini biliyorum; ancak herhangi birinin aklında en ufak bir kuşku varsa kendileri bu yolculuğa çıkmalıdır. Böylece dürüst bir gezgin olduğumu göreceklerdir.

Bölüm XIX

Baron, Thames Nehri'nin karşısına köprüsüz, gemisiz, kayıksız, balonsuz ve üstüne üstlük kendi isteği dışında geçer, uzun bir uykudan uyanır ve diğer insanları yıkıma uğratarak yaşayan bir canavarı öldürür.

İngiltere'ye ilk kez, şu anki kral tahta ilk çıktığında gitmiştim. Hamburgh'daki arkadaşlarıma gemiyle bazı mallar göndermek için Wapping'e gittim. Bunu hallettikten sonra geri dönerken Wharf Kulesi'nde mola verdim. Burada güneş çok yakıyordu, ben de zaten çok yorgundum. Bu yüzden, dinlenmek için buradaki toplardan birinin içine girdim ve uyuyakaldım. Uyuduğumda öğle vaktiydi ve o gün 4 Haziran olduğundan bu toplar saat birde bu günün anısına ateşlendiler⁵. Gündüz bütün toplara güller yüklenmişti.

⁵ 1760 yılında tahta çıkan İngiltere Kralı III. George'un doğum günü 4 Haziran'dır. Ç.n.

Kimse benim de toplardan birinin içinde olduğumu bilmediğinden ben de güllerle birlikte nehrin karşı kıyısındaki evlerin üstünden fırlatıldım ve Bermondsey ile Deptford arasındaki bir çiftliğin bahçesindeki bir saman yığınının üstüne düştüm. Ancak yine de uyanmadım ve samanın değeri aşırı bir biçimde artana (düşmemden üç ay sonra), çiftçi de depoladığı bütün samanları pazara götürmeye karar verene kadar mışıl mışıl uyudum. Üstünde yattığım yığın, bahçedeki en büyük yığındı, beş yüz yük arabasını dolduracak kadar vardı. Bu yüzden önce onu kesmeye başladılar. Merdivenle yığının tepesine çıkan kişilerin seslerine uyandım. Çevremdeki durumdan habersiz kalkıp kaçmaya çalışırken samanın sahibi olan çiftçinin üstüne düştüm ve boynunu kırdım. Ancak bana hiçbir şey olmadı. Neyse ki sonradan bu adamın berbat biri olduğunu, toprağında yetişen ürünleri saklayıp sadece çok pahalı pazarlarda sattığını öğrendim.

Bölüm XX

Baron, dünyanın içine düşer: Etna Yanardağı'na uğradıktan sonra kendini Güney Denizi'nde bulur, Vulkan'ı ziyaret eder; Hollandalılara ait bir gemiye biner, süt deniziyle çevrelenmiş bir peynir adasına gider; olağanüstü şeyler anlatır -Pusulasını kaybeder; dünyanın bu tarafında rastlanmayan bir balığın midesine düşer; buradan zar zor kaçır; Hazar Denizi'ne varır - Bir ayıyı açlıktan öldürür -Yeleğiyle ilgili birkaç öykü anlatır -En uzun bölüm olan bu bölümde Baron, dürüstlüğün önemi konusunda nutuk çeker.

Bay Drybones'un severek okuduğum "Sicilya'ya Geziler" adlı kitabı beni de Etna Yanardağı'na yolculuk etmeye itti. Bu yolculuk sırasında anlatmaya degecek bir şey olmadı. Ancak dağa varmamdan üç ya da dört gün sonra bir sabah, dağın eteklerinin dokuz kilometre yakınındaki kulübemden yola çıktım. Yolda ölecek olsam bile dağın içini keşfetmeye

kararlıydım. Üç saat boyunca ter döktükten sonra sonunda zirveye çıkabildim. Bu yanardağ son üç haftadır köpürüyordu. Dağın bu hâli farklı gezginler tarafından birçok kez gözlemlenmiştir, bu yüzden zaten bildiğiniz şeyleri anlatarak sizleri sıkmayacağım. Yanardağın ağzının kenarında yürümeye başladım. Bu ağız, Portsmouth yolunun üstündeki Petersfield kasabasının yakınındaki Devil's Punch-Bowl⁶ adlı bölgenin en az elli katı büyüklüğündeydi. Ancak dibi o kadar da büyük gözükmüyordu; çanaktan çok, bir huninin dar bölümüne benziyordu. Sonunda kararımı vererek dağın içine çivileme atladım. İçerisi sıcaktı; sert bir biçimde yukarı sıçrayarak, ben düşerken üstüme çarpan kızgın köz parçaları yüzünden gövdem incindi ve yandı. Sonunda dibe vardığımda kendimi gürültülü

⁶ Şeytanın Şarap Çanağı, İngiltere'nin güneyinde büyük, içbükey, fundalık ve ağaçlarla dolu bir alandır. Doğal bir amfi tiyatro olarak bilinir ve bilimsel önemi yüzünden koruma altına alınmıştır. Ç.n.

bir kargaşanın ve korkunç bedduaların ortasında buldum. Kendime gelip ağrılarım da biraz geçince çevreme baktım. Karşımda Vulkan'ı⁷ ve tepegözlerini bulunca ne kadar şaşırdığımı tahmin edersiniz beyler. Son üç haftadır düzen sağlama ve buyruklara uyma konusunda kavga ediyorlarmış; dağın daha önce söz ettiğim gibi üç haftadır köpürmesinin nedeni buymuş. Ancak benim varmamla tekrar barış sağlandı ve Vulkan, yaralarımı kendi sararak beni hemencecik iyileştirdi. Ayrıca bana, tanrı ve tanrıçaların bile özenecekleri, meyve özlerinden ve türlü şaraplardan oluşan bir sofraya kurdu. Yemekten sonra Vulkan, bana her istediğimi sağlaması için Venüs'e⁸ buyruk verdi. Bana verilen odayı ve uzandığım kanepeli anlatmak olanaksız, bu yüzden denemeyeceğim bile. Şu kadarını söyleyebilirim ki, hakkını vererek anlatmaya

⁷ Vulkan, Roma mitolojisinde Venüs'ün kocası, ateşin ve yanardağların tanrısıdır. Ç.n.

⁸ Venüs, Roma mitolojisinde aşk tanrıçasıdır. Ç.n.

ya da o iyi kalpli tanrıçaya hak ettiği değeri vermeye benim dilimin gücü yetmez.

Vulkan, Etna Yanardağı'nı bana kısaca anlattı: Bu dağ, Vulkan'ın demirci ocağından fırlayan küllerin birikmesiyle oluşmuştu. Vulkan sürekli halkını azarlamak zorunda kalırmış, bir anlık sinirle onlara kızgın kömür atarmış. Onlar da kömürleri geri atarak Vulkan'a saldırmak yerine bu kömürleri usta bir biçimde savuşturup Vulkan erişemesin diye yukarıya, bizim dünyamıza atarlarmış. "Kavgalarımız kimi zaman üç ya da dört ay sürer; anladığım kadarıyla siz ölümlüler bu kömür ve közlere, patlama diyorsunuz." diye ekledi Vulkan. Vezüv Yanardağı'nın da atölyelerinden biri olduğunu, bu dağa deniz dibinin iki bin kilometre altındaki bir geçitten girdiğini ve benzer kavgaların burada da benzer patlamalara neden olduğunu söyledi. Burada Madam Venüs'le vakit geçirmeye devam edebilirdim; ancak yaramazlık yapmayı seven bazı dedikoducular Vulkan'ın kulağına benim hakkımda bir öykü fısıldadılar ve bu da

Vulkan'ı yatıştırılamayacak bir kıskançlık krizine soktu. Bir sabah hiç haber vermeden, ben Venüs'e kurallara uygun bir biçimde eşlik ederken gelip kolumdan tuttu ve beni daha önce hiç görmediğim, geniş ağızlı bir *kuyunun* olduğu bir odaya götürdü. Beni bu kuyunun üstünden sallandırdı ve “*Nankör ölümlü, geldiğin dünyaya geri dön!*” diyerek yanıt vermemi bile beklemeden beni kuyunun içine attı. Gittikçe artan bir hızla düşmeye başladım, bir süre sonra korkudan düşünemez oldum. Sanırım bir süre kendimden geçtim ve sonunda güneş ışığıyla aydınlanmış bir tür büyük su birikintisinin içine düşerek birden kendime geldim!

Neyse ki yüzmeyi ve suda oynamayı daha bebekken öğrenmiştim. Şimdi de kendimi cennette bulmuştum ve geride bıraktığım korkulu anları düşünüyordum. Bir süre çevreme bakındım; ama tek görebildiğim şey göz alabildiğince her yöne uzanan bir denizdi. Ayrıca Vulkan'ın atölyesine göre oldukça soğuktu. Sonunda, çok uzakta kocaman bir kayaya benzeyen büyük bir

şeyin bana doğru yaklaştığını gördüm. Bir süre sonra bunun suyun üstünde yüzen bir buz parçası olduğunu fark ettim. Buzun üstünde tırmanacak bir yer bulana kadar çevresinde yüzdüm. Sonunda uygun bir yer buldum, biraz zorlansam da üstüne çıkmayı başardım. Ancak hâlâ ortalarda kara yoktu, umudumu yitirmeye başlamıştım. Neyse ki akşam olmadan hızla bana doğru gelen bir gemi gördüm. Yeterince yaklaştığında Almanca seslendim, gemidekiler de Hollandaca cevap verdiler. Bunun üzerine kendimi suya attım, onlar da aşağıya bir ip sallandırarak beni gemiye çıkardılar. Nerede olduğumuzu sordum ve büyük Güney Okyanusu'nda olduğumuzu öğrendim. Böylece bütün kuşkularım ve sorularım yanıtlanmış oldu. Anladım ki Etna Yanardağı'nın içine düştükten sonra dünyanın merkezinden geçerek Güney Okyanusu'na gelmiştim. Bu, dünyanın çevresini dolaşmaktan çok daha kısa bir yoldu beyler ve bunu benim dışımda hiç kimse ne denedi ne de başardı. Ancak, bir daha bu yolculuğu yaparsam çevremi çok

daha ayrıntılı gözlemleyeceğim. Biraz yemek yedim ve dinlenmeye çekildim. Hollandalılar çok kaba insanlar. Etna'ya yaptığım yolculuğu aynı sizlere anlattığım gibi kendilerine anlattım; bazılarının, özellikle de Kaptanın yüzünü ekşitmesi ve yarım yamalak konuşmasından anladığım kadarıyla bana inanmamış gibi görünüyordular. Ancak kızdığımı belli etmedim; çünkü beni gemiye alma inceliğinde bulunmuş ve ihtiyaçlarımı gidermişti.

Bunun üzerine nereye gittiğimizi sordum. Onlar da yeni keşifler peşinde olduklarını söylediler: *"Eğer dedikleriniz doğruysa ve yeni bir yol keşfedilmişse elimiz boş dönmeyeceğiz demektir."* Kaptan Cook'un ilk yolculuğunda izlediği yoldaydık ve ertesi sabah Botany Körfezi'ne vardık. Bence İngiltere hükümeti burayı bir suçlu yuvası ya da tutukevi olarak kullanmamalı. Doğanın en güzel armağanlarını bolca sunduğu bu yer, hak edenlere ödül olarak verilmeli.

Burada yalnızca üç gün kaldık. Yeniden yola çıktıktan dört gün sonra korkunç bir

fırtına çıktı; birkaç saat içinde bütün yelkenlerimizi mahvetti, cıvadramızı paramparça etti ve geminin direğini devirdi. Bu direk tam da pusulamızın içinde olduğu kutunun üstüne düştü, hem kutu hem de pusula paramparça oldu. Denizde yolculuk etmiş herkes bu kötü durumun sonuçlarını anlayacaktır. Pusulamızı yitirdiğimiz için dümenimizi nereye yönelteceğimizi bilmiyorduk. Sonunda fırtına dindi ve ardından gelen sürekli, sert rüzgâr bizi saatte yetmiş beş kilometre hızla altı ay boyunca sürükledi! [Sanırsız Baron burada ufak bir hata yapmış ve *gün* diyeceğine *ay* demiş.] Bir süre sonra çevremizdeki her şeyin değiştiğini fark ettik; içimiz açıldı, burunlarımız çok güzel bir kokuyla doldu. Denizin rengi de yeşilden beyaza dönüşmüştü! Bu harika değişimlerden kısa bir süre sonra ileride bir kara parçası gördük. Uzaktan küçük bir körfeze benziyordu; ancak yaklaşık üç yüz kilometre ilerledikten sonra geniş ve derin olduğunu, dünyanın en lezzetli sütüyle çevrili olduğunu gördük. Karaya çıktığımızda bu

adanın büyük bir peynir olduğunu fark ettik. Bunu, yanımızdakilerden biri karaya çıktığımız anda bayılınca anladık. Bu adam peyniri hiç sevmezmiş. Kendine geldiğinde peyniri ayağının altından almamızı istedi. Biz de daha yakından bakınca adamın haklı olduğunu gördük. Gerçekten de adanın tümü kocaman bir peynirden oluşuyordu! Burada yaşayan çok fazla kişi vardı ve bu peynirle karınlarını doyuruyorlardı. Gün içinde ne kadar peynir yenmişse, yerine o kadar peynir çıkıyordu her gece. Burada büyük üzümlerle kaplı bir sürü sarmaşık vardı, bu üzümleri sıkınca içlerinden sadece süt akıyordu. Yerlilerin, peynirin üstünde yarışmalar düzenlediklerini gördük. Bunlar iki metre boyunda, üç ayaklı ve yalnızca bir kollu, çekici, dik duran kişilerdi. Genel olarak zarif bir duruşları vardı ve kavga sırasında, alınlarının ortasından çıkan boynuzları ustalıkla kullanırlardı. Ayakları yere batmazdı, biz çimin üstünde nasıl hareket ediyorsak onlar da sütün üzerinde öyle yürüyüp koşardı. Peynir adasında çok fazla mısır yetiştirirdi; bu mısırların

başaklarından mantara benzeyen, yuvarlak, yenmeye hazır ekmekler çıkardı. Bu peynirde dolaşırken on yedi tane daha süt nehri, on tane de şarap nehri bulduk. Otuz sekiz günlük bir yolculuktan sonra adanın öteki ucuna vardık; burada, peynir severlerin deyimiyle, mavi küf bulduk. Bu küften bir sürü güzel meyve çıktı. Kurt yerine şeftali, nektarin, kayısı ve tanımadığımız binlerce lezzetli meyve ürettiyordu. Bu büyük ağaçlarda bir sürü kuş yuvası vardı. Bu yuvalardan biri kocaman bir balıkçıl kuşu yuvasıydı. Londra'daki St. Paul Kilisesi'nin kubbesinin en az iki katı kadar vardı. Daha yakından bakınca yuvanın, çok büyük ağaçların ilginç bir biçimde bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş olduğunu gördüm. Yuvada, durun bir düşüneyim *(çünkü her zaman abartmadan konuşmaya çalışırım)*, beş yüzün üstünde yumurta vardı ve her biri dört büyük ya da sekiz küçük fıçı büyüklüğündeydi. Yumurtaların içindeki yavruları görebiliyor, cıvıladıklarını duyabiliyorduk. Uzun uğraşlar sonucunda

yumurtalardan birinin içini açtık ve tüysüz, yirmi yetişkin akbabadan bile büyük bir yavruyu dışarı çıkardık. Tam da bu yavruyu salıvermişken annesi uyandı, yumurtayı kırmaya yardım eden kaptanımızı pençeleriyle kaparak bir kilometre havaya uçurdu ve kanatlarıyla kaptanın bütün dişlerini kırdıktan sonra onu denize attı. Hollandalılar genelde çok iyi yüzerler. Bu yüzden kaptan kısa sürede geri geldi ve hep birlikte gemiye dönmeye başladık. Geri dönerken farklı bir yoldan gittik ve bir sürü ilginç şey gördük. İki yabani öküz vurduk. Bu öküzler yerliler gibi tek boynuzluydu; ancak boynuzları iki gözün arasından çıkmıştı. Daha sonra, bu hayvanları evcilleştirerek bizim atları kullandığımız gibi üstlerine bindiklerini ya da arabalarını çektirdiklerini öğrenince onları öldürdüğümüz için kaygılandık. Etlerinin enfes olduğunu, ancak buradaki insanlar peynir ve sütle beslendikleri için onlara yaramadığını öğrendik. Gemiye varmamıza iki gün kala, bir ağaca bileklerinden asılmış üç adam gördük. Neden

cezalandırıldıklarını sorduğumuzda hepsinin gezgin olduğunu ve gezilerinden dönerken hiç görmedikleri yerler ve hiç olmamış olaylar anlatarak arkadaşlarını kandırdıklarını öğrendim. Bu beni korkutmadı; *çünkü ben her zaman doğruyu söylerim.*

Gemiye vardığımız anda çapayı çektik ve tam bu olağanüstü kentten ayrılırken bir de ne görelim! Kıyıdaki uzun, büyük ağaçların hepsi bize saygılarını göstermek için eğilmişti. Biz uzaklaşırken onlar da hemen önceki, dik pozlarına geri döndüler.

Öğrenebildiğimiz kadarıyla bu PEYNİR, Avrupa kıtasının tamamından daha büyüktü.

Üç ay boyunca, pusulamız olmadığından nereye gittiğimizi bilmeden ilerledik. Sonunda denizin kapkara olduğu bir yere geldik. Suyun tadına baktığımızda mükemmel bir şarap olduğunu anladık, hatta gemicilerin şarabı içip sarhoş olmasını önlemekte çok zorlandık. Birkaç saat içinde çevremizi balinalar ve başka kocaman hayvanlar sardı. Bu hayvanlardan biri ne

olduğunu anlayamayacağımız kadar büyüktü, yaklaşına kadar tam olarak göremedik. Bu yaratık gemimizi, direkleri dik ve yelkenleri açık bir biçimde emerek, ağzına, birinci sınıf bir savaş gemisinden daha büyük olan dişlerinin arasına çekti. Biz bir süre ağzında öyle bekledikten sonra ağzını kocaman açtı, bolca su yuttu ve bu suyla birlikte beş yüz tonluk gemimiz de midesine doğru yüzdü. Burada sütliman denizde duran çapa gibi sessizce durduk. Hava çok ılık ve rahatsız ediciydi. Burada bir sürü çapa, halat, kayık, duba, kimisi yüklü kimisi boş bir sürü gemi bulduk. Bu canavar bunların hepsini yutmuştu. Her şeyi meşale ışığıyla görmeye çalışıyorduk. Gözlemleyerek ne durumda olduğumuzu anlayabileceğimiz bir güneş, ay ya da gezegen yoktu. Genelde suyun üstünde yüzüyorduk ve günde iki kez karaya oturuyorduk. Yaratık su içtiği zaman su yükseliyordu, bağırsakları boşalınca da kendimizi karada buluyorduk. Hesaplarıma göre tek seferde, çevresi elli kilometre olan Cenevre Nehri'nde bulunan sudan bile fazla

su içiyordu. Bu karanlık yerde kapalı kalmamızın ikinci gününde gemi karaya oturunca, kaptan ve gemicilerden birkaçıyla ellerimizde mumlarla suyun alçaldığı yere doğru gittik ve orada her türlü ülkeden on binlerce insanla tanıştık. Özgürlüklerine nasıl kavuşabileceklerini konuşmak için toplanmışlardı. Bazıları yıllardır bu hayvanın midesinde yaşıyordu. Anneleri burada doğum yaptığı için dışarıdaki dünyayı hiç görmemiş çocuklar bile vardı. Tam da bu topluluğun lideri neden toplandığımızı anlatacaktı ki bu baş belası susamış balık tekrar su içti. Su o kadar hızlı içeri doldu ki boğulmamak için hepimiz hemen gemilerimize dönmek zorunda kaldık. Bazıları yüzmek zorunda kaldı, hayatlarını zar zor kurtardılar. Birkaç saat sonra canavarın bağırsakları boşaldığında tekrar buluştuk. Bu sefer beni lider olarak seçtiler, ben de iki gemi direğini birbirine bağlayarak, balık ağzını tekrar açtığında bu direkleri dişlerinin arasına sıkıştırıp ağzını kapatmasını önlemeyi teklif ettim. Önerim oy birliğiyle onaylandı. Bu tasarı için yüz

tane güçlü adam seçildi. Tam gemi direklerini doğru düzgün hazırlamıştık ki planımızı denememiz için bir fırsat çıktı ortaya. Canavar ağzını açtığı anda direğin bir ucunu canavarın damağına dayadık, öteki uç da canavarın dilini deşti. Böylece ağzını kapatmasını önlemiş olduk. Midesindeki her şey su üstüne çıktığı anda birkaç kayığa doluşarak kürek çekmeye başladık ve sonunda dışarıya çıktık. Anladığımız kadarıyla üç ay boyunca zifiri karanlıkta kaldıktan sonra gün ışığını görünce içimiz rahatladı. Bu büyük hayvandan kurtulduğumuzda, burada kapalı kalan her ülkeden insanlardan oluşan doksan beş gemilik bir donanma kurmuştuk.

Başkaları da bu korkunç, karanlık, pis körfezde kapalı kalmasın diye balığın ağzındaki iki direği orada bıraktık. Öncelikle dünyanın neresinde olduğumuzu öğrenmemiz gerekiyordu. Bu soruyu yanıtlamamız zaman aldı. Sonunda, önceki gözlemlerime dayanarak Hazar Denizi'nde olduğumuzu fark ettim! Bu deniz,

Kalmukların ülkesinden geçiyordu. Buraya nasıl geldiğimizi anlamak olanaksızdı; çünkü bu denizin başka hiçbir denizle bağlantısı yoktu. Yanımda getirdiğim Peynir Adası yerlilerinden biri bu durumu şöyle açıkladı: Midesinde kapalı kaldığımız canavar bizi denizin altındaki gizli bir yoldan buraya getirmişti. Bunun üzerine biz de kara aramaya başladık ve bulduğumuzda karaya çıkan ilk ben oldum. Yere ayak bastığı anda büyük bir ayı, pençeleriyle üstüme atladı. Pençelerini ellerimle kavradım, acıyla haykırana kadar sıktım ve ayıyı açlıktan ölene kadar öylece tuttum. Bunu gülünç bulabilirsiniz beyler; ancak ayının bu durumda kısa zamanda ölmesinin nedeni, pençelerini yalamasını engellememdi. Buradan ikinci kez St. Petersburg'a gittim. Buradaki bir arkadaşım bana, daha önceden de söz ettiğim, tavşan avlarken doğum yapan ünlü köpeğin yavrularından mükemmel bir av köpeği verdi. Ne yazık ki kısa bir süre sonra acemi bir avcı, nişan aldığı bir grup keklği vuracağına benim köpeğimi vurdu. Ben de köpeğimin

derisinden bu yeleği yaptırdım (Baron, yeleğini gösterir). Bu yelek, uygun mevsimde kırıık alanlarda yürüyorsam beni istemsizce ava doğru yönlendirir. Ava yaklaştığında yeleğin düğmelerinden biri kopar ve hayvanın olduğu yere düşer. Kuşlar uçuşmaya başlar ve benim de silahım her zaman dolu ve hazır olduğundan hiçbir zaman avımı ıskalamam. Şu an yeleğimde yalnızca 3 düğme kaldı. Av mevsimi yaklaştığında yeleğime yeni düğmeler diktireceğim.

Keklikler bu şekilde, üstlerine düğme atarak kaçıırıldığında, her zaman birbirlerinin önünde, tek sıra hâlinde uçarlar. Bir gün, temizleme çubuğunu silahımın içinde unutmuşum. Bu yüzden ateş edince bir grup kuşu, aşçıların yaptığı gibi çubukla şişleyiverdim. Silaha mermi koymayı unutmuştum ve barut, çubuğu o kadar ısıtmıştı ki eve vardığında kuşlar tamamen kızarmışlardı.

İngiltere'ye geldiğimden beri çok istediğim bir şeyi gerçekleştirdim ve yanımda getirdiğim Peynir Adası yerlisine

bir iş buldum. Bir gün, kendisine çok ün getiren Çin bahçe tasarımı fikirlerini bana borçlu olan eski arkadaşım Bay William Chambers'la konuşurken onun çok dertli olduğunu gördüm. Somerset Evi'ndeki lambaları yakmak için yeni bir düzenek arıyordu. Genelde kullanılan merdiven yönteminin kirli ve kullanışsız olduğunu düşünüyordu. Benim de aklıma Peynir Adası yerlisi geldi. Onu ilk buraya getirdiğimde yalnızca iki metreydi, ancak şimdi üç buçuk metreye ulaşmıştı. Kendisini Bay William'la tanıştırdım ve o da bu saygın işe alındı. Ayrıca Bay William'ın böyle önemli bir durumda çok haklı olarak özel amaçlar için belirlediği dört çanak yerine büyük bir pelerinin altındaki paltonun her cebinde bir tane çanak taşıması gerekiyor, *hey gidi great quadrangle*.⁹

Bunun yanı sıra, Bay PITT kendisine kraliyet hizmetlilerine haber götürüp getirme işini vermişti. Bu hizmetlilerin de

⁹ Oxford'daki kare avlulu kiliselerin en büyüğü. Üç buçuk metrelik boyuyla yerli, bu kiliseye benzetiliyor. Ç.n.

yeni işi, kraliyet ailesinin sırlarını saygıdeğer Patronlarına iletmek olacaktı.

EK.

Baron, bir kartalın sırtında otuz altı saatlik olağanüstü bir yolculuk yaparak Fransa üzerinden Cebelitarık'a, Güney ve Kuzey Amerika'ya, Kutuplara gider ve İngiltere'ye geri döner.

Şu anki kral tahta ilk çıktığında, Thanet Adası'nda yaşayan uzak bir akrabamla çözmeme gereken bir sorun vardı. Aile içinde çıkan bir tartışmaydı, yakın zamanda da çözülecek gibi görünmüyordu. Burada kaldığım sırada hava güzel olduğu için her sabah yürüyüş yapardım. Birkaç gün böyle gezindikten sonra beş kilometre ilerideki büyük bir tepenin üstünde bir şey gördüm. Bu tepeye doğru yürüdüğümde çok eski bir tapınağın kalıntılarını buldum, hayranlık ve şaşkınlıkla keşfetmeye başladım. Yıkılmış olsa da eski görkeminin izlerini hâlâ

görebiliyordum. Burada zamanın yol açtığı hasara, tahribata elimde olmadan gözyaşı döktüm; geçmiş günlerin soylu yapısı onun yol açtığı zararın iç karartıcı bir kanıtını veriyordu. Birkaç kez çevresinde gezerek, dünyada var olan her şeyin geçici ve ölümlü olmasıyla ilgili düşüncelere daldım. Yapının doğu tarafında neredeyse on beş metre uzunluğunda, sarmaşıkla kaplı, tepesi düz, yüksek bir kulenin kalıntıları vardı. Kulenin her yanını dikkatle inceledim; çünkü tepesine çıkabilirsem çok güzel bir manzara görebileceğimi düşünüyordum. Bu umutla kuleye tırmanmaya karar verdim, çok zor ve tehlikeli olsa da sarmaşığa tutunarak çıkmayı başardım. Kulenin tepesi de sarmaşıkla kaplıydı; ancak tam ortasında büyük bir boşluk vardı. Doğayla sanatın birleştiği bu güzel manzarayı bir süre hayranlıkla izledikten sonra, boşluğun derinliğini merak ettiğim için onu ölçmeye karar verdim. Çünkü bu boşluğun, tepenin altında keşfedilmemiş bir tür mağaraya bağlı olabileceğini düşünüyordum. Ama yanımda ip olmadığı için bunu nasıl yapacağımı

bilemedim. Bir süre düşündükten sonra boşluktan aşağı bir taş atıp dinledim. Yankıyı duyunca ayaklarımı boşluğun her iki tarafına koyup içeriye doğru eğildim ve başka bir taş atarak tekrar dinledim. Tam da aşağıdan bir hışırtı duymuştum ki korkunç bir kartal yüzü, tam yüzümün karşısında belirdi ve karşı konulmaz bir güçle beni sırtına alarak uçmaya başladı. Hemen kartalın boynuna tutundum, o kadar büyüktü ki kollarımla sarılmak zorunda kaldım. Kanatları açıldığında bir uçtan diğer uca on metre boyunca uzanıyorlardı. Oturduğum yer çok rahattı, kartal yavaşça yükselirken aşağıdaki manzarayı nasıl bir keyifle izledim anlatamam. Bir süre Margate kasabasının üstünde uçtuk. Birkaç kişi bizi gördü ve ateş etmeye başladı. Mermilerden biri ayakkabımın topuğuna çarptı; ancak bana zarar vermedi. Bundan sonra kartal, Dover uçurumuna doğru süzüldü ve yere kondu. Sırtından inmeye çalıştım; ama sahilde atış talimi yapan bir grup denizcinin tüfeklerini ateşlemesi beni engelledi. Mermiler kafamın çevresinde uçuştı,

kartalın kanatlarına dolu taneleri gibi çarptılar. Ancak görebildiğim kadarıyla zarar görmemişti. Hemen yeniden yükseldi ve deniz üzerinden Calais kentine doğru uçmaya başladı. O kadar yüksekteydik ki Manş Denizi, Londra Köprüsü'nün altından geçen Thames Nehri kadar küçük görünüyordu. On beş dakika sonra kendimi Fransa'da sık bir ormanın üstünde buldum. Kartal hızla yere inince ben de boynundan kaydım. Büyük bir ağaca konup başını kaldırınca tekrar boynuna tutunabildim. Ancak yere düşüp ölmeden sırtından inmenin bir yolunu bulamadım. Bu yüzden ben de sırtında durmaya karar verdim ve beni Alplere ya da kendimi tehlikeye atmadan aşağı inebileceğim başka bir dağa götürmesini umdum. Kartal birkaç dakika dinlendikten sonra uçmaya başladı, birkaç kez ormanın çevresinde döndü ve Manş Denizi'nden duyulabilecek kadar yüksek sesle çığlık attı. Birkaç dakika içinde ormanın içinden başka bir kartal yükseldi ve bize doğru uçmaya başladı. Bana öfkeli öfkeli bakıyordu; epey yakınımaya geldi.

Birkaç kez birbirlerinin çevresinde uçtuktan sonra güneybatıya doğru ilerlediler. Bir süre sonra sırtına bindiğim kartalın, ağırlığım yüzünden diğerine yetişemediğini, aşağıya doğru eğildiğini fark ettim. Arkadaşı bunu fark edince geri döndü ve benim kartalım, kafasını onun buduna dayayabilsin diye önümüzde durdu. Bu şekilde öğleye kadar ilerlediler, sonunda Cebelitarık Kayası'nı açıkça görebildim. Hava açıktı, bu yüzden çok yüksekte olsam da dünya tıpkı bir harita gibi gözüküyordu. Yollar, denizler, göller, nehirler, dağlar ve diğer her şey ayırt edilebiliyordu. Ben de biraz coğrafya bildiğim için dünyanın neresinde olduğumu anlayabiliyordum.

Ben bunları düşünürken birden korkunç bir uğultu duydum; çok geçmeden çevrem küçük, kara, biçimsiz, korkunç yaratıklarla sarıldı. Beni her yanımdan öyle sıkıştırdılar ki ne ellerimi ne de ayaklarımı hareket ettirebildim. Ancak çevremi sarmalarından on dakika sonra hayal edebileceğim en güzel müziği duydum ve bir an sonra bu müzik dünyanın en berbat, en korkunç

sesine dönüştü. Hafif gece rüzgârları en korkunç kasırgaların yanında nasıl hiç kalırsa, bu ses de top patlaması ya da şiddetli gök gürültüsü yanında hiç kalırdı. İyi ki kısa sürdü; çünkü daha uzun sürseydi eminim ölümcül etkileri olurdu.

Müzik tekrar başladı ve çok sayıda güzel, küçük yaratığın beni sıkıştıran yaratıkları yakaladıklarını, küçük bir kutuya attıklarını ve içlerinden birinin kutuyu kapatıp hızla fırlattığını gördüm. Sonra bu kişi bana dönerek bu yaratıkların yaşadıkları yerden uzaklaşmış bir grup şeytan olduğunu, bu şeytanları içine koydukları kutunun on bin yıl boyunca hiç durmadan uçacağını, sonunda kendiliğinden patlayacağını ve şeytanların özgürlüklerini ve yetilerini tekrar kazanacaklarını söyledi. Bunları söyledikten hemen sonra müzik kesildi ve hepsi kaybolarak beni orada çaresiz ve hapsolmuş bir biçimde bıraktılar.

Biraz kendime gelip çevreme baktığımda kartalların Teneriffe'in zirvesine konmaya hazırlandıklarını görünce ne kadar sevindim anlatamam. Kayanın üstüne doğru indiler;

ancak inersem kaçabilecek bir yer göremediğimden yerimde durmaya karar verdim. Görünüşe bakılırsa kartallar yorulmuştu. Bu yüzden yere çöktüler ve bir süre sonra sıcak güneşin altında uyuyakaldılar. Ben de güneşin bu etkileyici gücüne karşı koyamadım. Akşam serinliğinde, güneş ufukta battığında altımda hareket eden kartal beni uykumdan uyandırdı. Kartalın sırtına boylu boyunca uzanmıştım. Doğrulduğum ve tekrar boynuna sarılarak yolculuğa hazırlandım. İkisi de uçmaya başladı ve Güney Amerika'ya doğru yöneldiler. Ay tüm gece ışıldadığı için denizdeki bütün adaları güzel bir biçimde görebildim.

Şafak vaktinde Amerika kıtasına vardık ve çok yüksek bir dağın zirvesine doğru alçaldık. Ay çok uzaktaydı, batıdaki kara bulutların arkasında saklanıyordu. Ancak yine de, çevremde bir tür çalılığın olduğunu fark etmeme yetecek kadar ışık veriyordu. Bu çalılıkta lahanaya benzer bir meyve yetişmişti ve kartallar bunu bayıla bayıla yemeye başladılar. Ne durumda olduğumu

anlamaya çalıştım; ama sis ve tepemdeki bulutlar yüzünden çevrem yoğun bir karanlıkla sarılmıştı. Bu sahneyi daha da korkunç yapan şey, vahşi hayvanların korkunç uğultularıydı. Bazıları çok yakından geliyor gibiydi. Ancak yerimde durmaya karar verdim; çünkü bu hayvanlardan herhangi biri bana saldırmaya kalkarsa kartalın uçarak beni buradan götüreceğini düşünüyordum. Hava aydınlanmaya başladığında kartalların yediği meyveyi incelemeyi düşündüm. Çalıdan sarkan meyvelerden birini rahatlıkla kopardım ve bıçağımı çıkararak bir dilim kestim. Dilimin yağlı ve ince bir biftek gibi gözüktüğünü görünce çok şaşırdım! Tadı baharatlı ve lezzetliydi. Birkaç dilim daha kesip cebime koydum. O sırada cebimde Margate'den getirdiğim kuru ekmeği buldum. Cebimden çıkarıp baktığımda biz Dover uçurumundayken ekmeğe üç tane merminin saplanmış olduğunu gördüm. Bunları çıkardım ve ekmekten birkaç dilim keserek kendime ekmek ve soğuk biftek meyvesinden oluşan doyurucu bir yemek

yaptım. Sonra yakınımıdaki en büyük çalılardan ikisini kestim ve diz bağlarımdan birini kullanarak birbirlerine bağladıktan sonra taşıması için kartalın boynuna astım. Bir yandan da ceplerimi doldurdum. Bunları yaparken şişmiş bir idrar kesesine benzeyen büyük bir meyve gördüm ve bununla bir deney yapmaya karar verdim. Bıçağımı saplayınca içinden ardıç rakısı gibi saf bir sıvı aktı, beni izleyen kartallar hevesle eğilip bu sıvıyı yerden içmeye başladılar. Keseyi olabildiğince hızlı kesip aldığımda dibinde yarım litrelik sıvı kalmıştı. Tadının en güzel dağ şaraplarından farkı yoktu. Hepsini içtim ve kendimi canlanmış hissettim. Ancak kartallar çalılara doğru sendelemeye başlamışlardı, oturduğum yerden düşmemeye çalışsam da bir süre sonra epey ileriye, çalılığın ortasına doğru fırladım. Ayağa kalkmaya çalışırken elimi, çimlerin arasında sırtüstü yatan büyük bir kirpinin üstüne koydum. Anında elimi sardı ve ne kadar silkelemeye çalışsam da ondan kurtulamadım. Kirpiyi birkaç kez yere vurdum; ama bir işe yaramadı. Bununla

uğraşırken çalılığın arasından bir hışırtı duydum, yukarı baktığımda üç metre ileride kocaman bir hayvan gördüm. Bana doğru koşmaya başladığında kendimi savunmak için ellerimi kaldırmaktan başka bir şey yapamadım. Hayvan da elime atlayarak, elime yapışmış kirpiyi koparıverdi. Elim kurtulunca ileriye doğru koştum ve geri dönüp baktığımda hayvanın boğazındaki kirpiden dolayı yere yığılıp öldüğünü gördüm. Tehlike geçtiğinde kartallara geri döndüm ve içtikleri içkiyle sarhoş olup çimlerin üzerinde uyuyakaldıklarını gördüm. Bu manzara karşısında keyfim yerine geldi, ortamın ne kadar sakin olduğunu görünce biraz daha içki aramaya başladım. Sonunda birkaç tane buldum ve kesip aldım. Her biri dört litrelik iki büyük keseyi birbirine bağlayıp öteki kartalın boynuna astım. Sonra da iki küçük keseyi iple kendi belime bağladım. Yol için erzak depoladıktan sonra kartalların uyanmaya başladıklarını gördüm ve kartalımın sırtına tırmanarak yerime yerleştim. Yarım saat içinde, üstlerine yüklediklerimin farkına bile varmadan

yerlerinden görkemli bir biçimde kalktılar. Her biri önceki yerini aldı ve uçmaya başladılar. Kuzeye doğru yol alarak Meksika Körfezi'ni geçtiler, Kuzey Amerika'ya vardılar ve Kutuplara doğru yöneldiler. Bu da bana bu geniş kıtanın güzelliklerini görme olanağı sundu.

Kutupların buz gibi iklimine girmeden önce soğuk beni çoktan etkilemeye başlamıştı bile. Ancak keselerimden birini keserek biraz içtikten sonra soğuk beni hiç etkilemedi. Hudson Körfezi'nin üstünden geçerken Doğu Hindistan şirketi'nin gemilerinin demir attıklarını ve birçok Hintlinin krkleriyle birlikte pazara gittiğini gördüm.

Bunca zaman sonra oturduğum yere öyle alışmış ve o kadar usta bir binici olmuştum ki doğrulup çevreme bakabiliyordum. Ancak genelde kartalın boynuna uzanarak kollarımla sarılıyordum ve ellerimi ısıtmak için tüylerine sıkı sıkı tutunuyordum.

Soğuk havalarda kartalların daha hızlı uçtuğunu fark ettim. Sanırım bunu kan dolaşımlarını düzenlemek için yapıyorlardı.

Baffin Körfezi'ni geçerken doğuda birkaç Grönlandlı ve denizde de birçok şaşırtıcı buzdağı gördüm.

Bu doğa harikalarını incelerken bunun, kuzeybatı geçidini keşfetmek için iyi bir fırsat olduğunu fark ettim, elbette öyle bir şey var. Böylece hem hükümetin verdiği ödülü kazanabilirdim hem de tüm Avrupa ülkelerine fayda sağlayacak bir keşif yapmış olurum. Ancak ben böyle güzel hayallere dalmışken önümüzdeki kartal birden kafasını sert, saydam bir cisme çarptı. Hemen sonra benim bindiğim kartalın da başına aynı şey geldi ve ikisi de sanki ölmüş gibi aşağıya düşmeye başladı.

O an ölüm kaçınılmazdı. Ancak içinde bulunduğum durumun garipliği ve tehlike duygusu içimde bir güç uyandırdı. Bu yeni becerilerimle üç kilometre yukarıdan, sanki halatla aşağıya kayıyormuşuz gibi rahatça düşmemizi sağladım. Çünkü kartalların Kutuplarda çok yaygın olan donmuş bulutlardan birine çarptıklarını fark ettiğim anda, öndeki kartalın sırtına bindim (çünkü kartallar birbirlerine çok yakınlardı) ve

kanatlarını tutarak açık durmalarını sağladım. Aynı anda da bacaklarımı uzatarak öteki kartalın kanatlarını destekledim. Böylece deniz seviyesinin beş kilometre üstünde olduğunu düşündüğüm bir buzdağına sağ salım indik.

Kartalımın sırtından indim, taşıdıkları yükleri indirdim, keselerden birini açtım ve ikisine de biraz içki içirdim. Bu sırada çevremde gelişen felaketlerin farkında bile değildim. Kükreyen dalgalar, birbirlerine çarpan buzullar ve uluyan aylar birleşerek korkunç bir sahne yaratmıştı. Ancak, kartalların sağlığı konusunda öyle kaygılandım ki içinde bulunduğum tehlikeyi fark etmedim bile. Onlara elimden geldiğince yardım ettikten sonra kaygıyla yanlarında bekledim. Çünkü yalnızca kartalların yardımıyla, çaresizce hapsoldüğüm bu yerden kurtulabilirdim.

Birden korkunç bir ayı, gök gürültüsü kadar yüksek bir sesle arkamda kükremeye başladı. Geri dönüp yaratığın beni yemek üzere olduğunu görünce korkudan elimdeki içki kesesini fazla sıktım. Kese patlayıverdi

ve içki hayvanın gözüne sıçrayıp görüşünü tamamen kesti. Ayı anında geri döndü ve dikkati dağılarak benden uzaklaşmaya başladı. Hemen sonra da buzdağındaki bir uçurumdan denize düşüp kayboldu.

Tehlike geçtiğinden, tekrar kartallarla ilgilenmeye koyuldum. İyileşmeye başlamışlardı. Açlıktan güçsüz düştüklerini düşünerek biftek meyvelerinden birini aldım ve dilimleyerek kartallara verdim. Onlar da iştahla yediler.

Kartallara bir sürü yiyecek, içecek verdikten ve geri kalanı da yanıma aldıktan sonra yeniden kartalımın sırtına bindim. Güzelce yerime yerleşince iştahla yiyip içmeye başladım. Dağ şarabı adını verdiğim içkiyi içince keyfim yerine geldi ve çocukken öğrendim bir şarkıyı söylemeye başladım. Ancak içtikleri içkinin etkisiyle uykuya dalan kartallar sese uyandılar ve korkarak ayağa kalktılar. Şansıma, kartalları beslerken yanlışlıkla kafalarını güneydoğuya doğru çevirmişim. Bu yüzden o yöne doğru hızla ilerlemeye başladılar. Birkaç saat içinde Batı Adalarını gördüm, bir süre sonra da

Eski İngiltere'ye vardığımızı görerek sevindim. Üstünden geçtiğimiz denizlerin ve adaların farkına bile varmadım.

Kartallar kıyıya yaklaşınca alçalmaya başladılar. Sanırım Galler dağlarından birine konacaklardı. Ancak yaklaşık elli beş kilometre ilerledikten sonra üstümüze ateş açıldı. Mermilerden biri kemerime asılı içki keselerinden birine çarptı. Diğeriyse önümüzdeki kartalın göğsüne saplandı ve kartal yere düştü. Benim kartalım zarar görmediği için hızla uçup gitti.

Bu durum beni çok telaşlandırdı, ölmeden buradan kurtulmanın olanaksız olduğunu düşünmeye başladım. Ancak biraz kendime geldikten sonra bir kez daha aşağıya baktım ve biraz ileride Margate'yi görünce o kadar sevindim ki anlatamam. Kartal, dün beni alıp götürdüğü eski kuleye doğru alçalmaya başladı. Konduğu anda kendimi yere attım ve dünyaya döndüğüm için çok mutlu oldum. Kartal birkaç dakika içinde uçup gitti, ben de küt küt atan kalbimi sakinleştirmek için yere oturdum.

Birkaç saat sonra kendime gelince arkadaşlarıma gittim; ben bu maceraları anlatırken hepsi şaşkınlıkla dinledi. Herkes sağ salım geri döndüğüm için çok mutluydu. Akşamı şu an yaptığımız gibi birlikte geçirdik; herkes CESARETİMİ ve DÜRÜSTLÜĞÜMÜ öve öve bitiremedi.

Munchhausen Rus ordusunda Türklere karşı savaştı, sonra sarayda padişahla dost oldu.

1760'ta emekli olup bir kasabada yaşamaya başladı. Bir asker, avcı, sporcu olarak yazdığı olağanüstü öyküleri aracılığıyla Hanover'in tümünde ün kazandı. Bu öykülerin bir derlemesi "Mutlu İnsanlar İçin Bir El Kitabı" adıyla yayınlandı (1781-83).

Öykülerin tümü Baron'la ilgili olsa bile çoğunun kaynağı daha eskiye dayanmaktadır.

Rudolph Erich Raspe, bu öykülerden yararlanarak 1760'ta İngiltere'de "Baron Munchhausen'ın Rusya'daki Olağanüstü Öyküleri ile Seferleri" adında bir kitap yayınladı. Kitap 1786'da yeniden Almancaya çevrildi.

Çocuk yazınının en önemli yapıtlarından biri olarak tanınmaktadır.

0651077

TOK

THG

0651077

TOK

THG

0651077

TOK

THG

0651077

TOK

THG